

קרוב אליך

גיליון 198
כ"ח חשוון תשע"ח
פרשת תולדות

מה צריך לקחת
כדי שרובנים
יכבדו ויתנו מקום
לרובנים עם תפיסת
עולם אחרת?
הרב טל | התועודות

30 18

צילום: אביגיל ציריך

כסאלוקים נוגע בך
אז הוא נוגע בך.
**ולי הוא
נגע בלב**

רחשי הלב של שם בראל
לובשים צורה וצבע ומוציאים
(כמעט) תמיד לקהל מאתגר,
שלא חוסך בתגובות

10

4

מה לעשות עם בן
שלא הולך בתלם?
יחיאל הררי, חנה סנודס,
הרב ארלה הראל ואסתר פיקרסקי

ברוך ה', המפקד, ברוך ה'!
שמונה שנים אחרי הביקורת,
המפקד התקשר לבקש עזרה
צל"ש לחיילים / במקביל
למכתב 800 החיילים לרמטכ"ל
פרץ איינהורן ממשיך לחזק

24

יומולדת ארבע שנים לקרוב אליך! לקראת גליון ה-200 נשמח לשיתוף ברגשות, תובנות ובעיקר סיפורים אישיים בעקבות קרוב אליך

Info@qarov.org

חייב להיות
תמיד הראשון?

המרכז האקדמי לב
30
יום פתוח
לפני כולם
בנובמבר
יום חמישי, י"ב בכסלו, החל מהשעה 17:00

תואר ראשון | תואר שני | מכינה לאקדמיה
מסלול עתודה בלב < שירות משמעותי וקריירה מובטחת לאחר השירות

אמור & more

המרכז האקדמי לב

- לימודים ברמה נבונה
- אחוז השמה נבוה
- מסלול בית-מדרש
- ימי לימוד מרוכזים
- מבחן תל או פסיכומטרי

תולדות הטוב

לכל אחד יש את רשימת התירוצים שלו

למה הוא מאמין לרע. יש רציונליזציה שלמה סביב הנושא הזה, לעיתים נראה כאילו העולם מוכיח את זה. אז איך מתחילים להפוך את התמונה?

אזמרה אזמרה אזמרה. כך סיכם רבי נתן את כל תורת רבנו והכוונה שלו הייתה לתורה המפורסמת "אזמרה לאלוקי בעודי" (תורה רפ"ב בליקוטי מוהר"ן), שמסבירה איך מלמדים זכות ואיך אפשר לחפש נקודה טובה אחת בתוך כל הרע, וממנה להתחיל לצבוע את כל התמונה בלבן ולא בשחור.

קשה יותר ללמד זכות על עצמך מאשר על הזולת, אבל צריך להתאמץ. קודם כל צריך לחפש איזה נקודה טובה בעצמנו. עצרו רגע מלקרוא הלאה. זה הזמן למצוא כזו נקודה, לקבע אותה ולתקוע עליה דגל, כדי שנראה אותה גם מרחוק. אחרי כן הדבר הבא אמור לקרות, לא להיבהל: "כְּשֶׁמִתְחִיל לְהִסְתַּפֵּל בְּעֵצְמוֹ וְרוֹאֶה שְׂאִין בוֹ שׁוֹם טוֹב, וְהוּא מְלֵא חֲטָאִים וְרַצְיָה הַבְּעַל דְּבָר לְהַפִּילוֹ עַל יָדֵי זֶה בְּעֵצְבוֹת וּמְרָה שְׁחוֹרָה, חֵס וְשְׁלוֹם אֵף עַל פִּי כֵן אֶסוּר לוֹ לְפַל מְזֵה רַק צְרִיךְ לְחַפֵּשׁ וְלִמְצָא בְּעֵצְמוֹ אֵיזָה מְעַט טוֹב, כִּי אֵיךְ אֶפְשֶׁר שְׁלֵא עֲשֶׂה מִיָּמִיו אֵיזָה מִצְוָה אוֹ דְּבָר טוֹב"

נו? הרי כולנו בקטגוריה הזו. עשינו פעם

משהו טוב, במינימום. אם לא יותר, אם לא הרבה יותר. ולפחות רצינו הרבה הרבה יותר.

זו נקודת ההתחלה. והנה עוד נקודה שגם אותה אי אפשר לקחת מאיתנו. לכל אחד יש נשמה שבאה מאותו עולם טוב, שזוכרת שהיא טובה ויודעת לזהות את הטוב. ראיתי באחד מספר החסידות שלכל יהודי יש נקודה טובה כזו ממש מושלמת, שהיא מוגנת מפני כל חטא ושינוי. נקודה טובה גמורה וזהה. בטוחה ומובטחת. היא עוברת אצלנו בגנים עוד מאברהם אבינו. אנו בניו ואנו נושאים את סימן האהבה שלו עלינו. הנקודה הזו שוברת שוויון (אם בכלל היה שוויון). הטוב הוא ההתחלה שלנו. הוא בסיס האם שלנו. משם באנו. הטוב הוא הנצחי והרע הוא החולף, רק כל העניין שלו זה להשכיח את זה ממני ש... אני טוב ... אני עצם הטוב... אני טוב מלידה... מהבטן. אני טוב מבחינת הייחוס והשושלת שלי. אני רק צריך לחפש סימן לזה ובעיקר להיזכר בזה.

אני הבן של יעקב, הנכד של אברהם. הנה כבר נקודה טובה. ומכאן אין גבול לטוב ואין גבול לרחמים.

בחזרה לטוף השחרית יש כבר אוירה יותר מעודדת. קמתי מהמיטה, מכל המקומות בעולם בחרתי להיות כאן בבית הכנסת, זה ממש מלא נקודות שמביאות יותר סימנים שהטוב אפשרי והרע רק קופץ, והתפקיד שלי להוריד אותו מהמסך. הוא אוהב להיות שם, אבל אני לא קונה את הסיפור שלו, אבל אני לא קונה סיפורי ייאוש. אני יודע שישנו טוב, בוודאי, הרי הייתי שם, אני... רק משחזר את תולדותיי.

אני עובר מקרה אחר מקרה. כל מיני אתגרים שיהודי עובר כל יום. ניסיונות, מלחמות, השכנת שלום וגמילות חסדים והרשימה עוד ארוכה. מה מופיע קודם כל על המסך שלך, צבי? קשה להודות, נכון?

כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד... ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד... הנה מגיעות השורות הנעימות הללו שמבשרות את סוף התפילה. זהו.

עברה עוד שחרית בחיים שלי. לאן זה הולך? לאן זה מתוסס? אולי בכלל לא היה כאן כלום כי בעצם כל התפילה הייתי ולא הייתי כאן. חשבתי על מה עומד לקרות היום ומצד שני הסתכלתי למעלה לנסות ולראות אם רואים אותי מלמעלה, אם יש חיבור בין המקום שלי למקום שלו יתברך? הרהורים של שחרית.

תוך כדי המחשבה מתחיל איזה מעגל איטי של ריקוד סביב עצמו. הברסלברים מתעקשים לרקוד גם אחרי שחרית. אשרינו שזכינו... עוד מילים שגורמות לי לחשוב על השמחה ועל איך נולד יום בעולם. איפה אני עוזר לו להתפתח ולאיזה כיוון? ובכלל מה אני בוחר לראות היום?

התחלתי לבדוק מה יותר חזק אצלי, עשו

או יעקב? שניהם היו בבטן של רבקה. שניהם נמצאים גם בבטן שלי. כל השאלה היא: מה חלוקת הכוח ביניהם? למי אני מאמין יותר? גם שם הייתה לידה והלא-טוב יצא ראשון. אחריו, מנסה להדביק את הקצב, הגיע יעקב שהוא הכי טהור, והאבא המזוכך של אומתנו. יש כאן רמז על איך זה קורה גם אצלי היום. מה קופץ ראשון, הרע או הטוב?

אני עובר מקרה אחר מקרה. כל מיני אתגרים שיהודי עובר כל יום. ניסיונות, מלחמות, השכנת שלום וגמילות חסדים והרשימה עוד ארוכה. מה מופיע קודם כל על המסך שלך, צבי? קשה להודות, נכון? לרע יש יותר כוח לקפוץ בראש. להגיע ראשון. כל משבר, ולו הקטן ביותר, מקפיץ מידית את הרע שממהר לבשר לך: זהו, נפלת כפת, וכאן אתה הולך להישאר. זה המצב התמידי. הטוב הוא רק הבלחה ואילו הרע הוא המציאות עצמה. לזה קוראים ייאוש. ייאוש מלחשוב שיש חלוקת כוח אחרת בעולם. אם באמת הרע כל כך עוצמתי ואמיתי, מאיפה עכשיו יגיעו כוחות עילאיים להפוך את התמונה?

"נר מצוה" פתילות מצמר גפן.

הנרות היחידים המכילים 100% שמן זית טהור.

הנרות היחידים שבהדלקתם מקיימים בוודאות "הדלקה עושה מצוה"

שמן זית ישראלי
משק-אחיה
ראוי למאכל

ניתן להשיג את כל מוצרי חנוכה

להזמנות בסיטונאות בלבד: טל': 050-6534024

הרב מרדכי אליהו זצ"ל: "טוב שידליק בשמן זית הראוי לאכילה ולא "בשמן זית למאור", שאפשר שיש בזה מן הזלזול להדליק בשמן פגום"

אולי לא קוראים לך **ביל** אבל הרבה **גייטס** יפתחו לפניך

נמשכת ההרשמה
לסמסטר אביב
הקרוב

הפקולטה להנדסה של אוניברסיטת בר-אילן דור חדש של מצוינות

חדשנות, מחקר, טכנולוגיה מתקדמת, הזכות ללמוד
מהטובים ביותר, אלה החומרים שמהם עשויה מצוינות.

הפקולטה להנדסה של אוניברסיטת בר-אילן מגדלת דור חדש של מצוינות
שיעמוד בחזית המחקר בעתיד ומעניקה לך חשיפה לטכנולוגיות המתקדמות
שיובילו את העתיד ויפתחו לך דלתות.

הפקולטה להנדסה של אוניברסיטת בר-אילן, דור חדש של מצוינות

מה לעשות עם בן שלא הולך בתלם?

מי צריך ללכת ובאיזה תלם?

הרב ארלה הראל

ראש ישיבת לב חדש, שילה

קטונתי, באמת קטונתי, מלהציע דרך להתמודדות עם חוויה כה קשה ומורכבת. אבל, כנטורופת, המגיע מעולמה של הרפואה ההוליסטית, אני חייב לומר שלדעתי הבעיה נמצאת כבר בצורת השאלה.

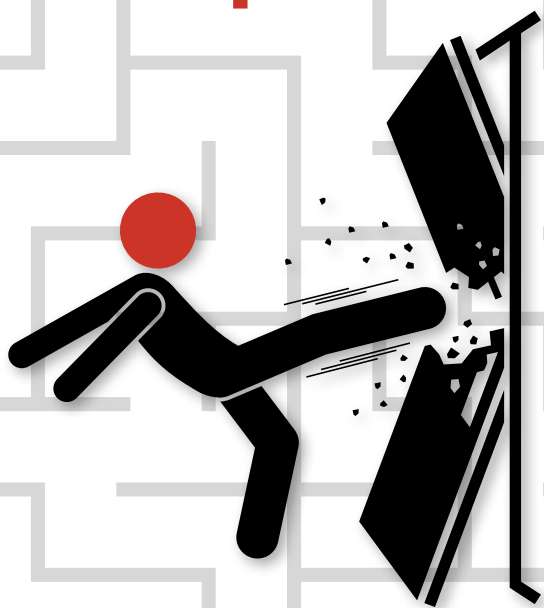
רפואה הוליסטית מנסה לחפש דרכים למנוע את הבעיות מראש, לא לטפל בהן כשהן כבר כאן. 'רפואה מונעת' קוראים לזה. והשאלה, כפי שנוסחה, מבטאת גורם מרכזי בבעיה. כשאנחנו מדברים על 'ילד שחרג מהתלם', אנחנו מחליטים מראש, שלנו יש דרך, והבנים שלנו צריכים ללכת בה. ואז הם מורדים, ומגיעים רחוק. אבל אם נבין שבאמת אף אחד לא נתן לנו את הסמכות לחנך את ילדינו ללכת בדיוק בדרכנו, כל התמונה תשתנה.

לעניות דעתי, צריך להתחיל לתקן מההתחלה - לחנך את ילדינו שאנחנו רק עבדים של בורא עולם, ושכל הדרכים השונות והמגוונות שהורינו רבוטינו לאורך כל הדורות, כולן מגיעות אלינו, ושאלו ואלו דברי אלוקים חיים. קדימה, ילדי הקט, אתה מוזמן לבחור לך את הדרך אשר תלך בה. כל עוד תהיה עובד ה' נאמן, אתה תהיה שלם עם עצמך. אתה ממש לא צריך להיכנס לתלם שלי או של אמא, וגם לא לתלם של הרב שלנו. אתה כאן כדי לברוא את הדרך שלך, ליצור דרך חדשה, דרך נפלאה. באת לעולם כדי לגלות אותה, ואנחנו נהיה הכי גאים בך אם תחפש אותה, וגם תתחדש בה, ותחדש את העולם איתך.

כאן טמון הכל - אם ניתן לילדינו את ההרגשה, באמת, מכל הלב, שאנחנו לא מתכננים אותם לצעוד בדרך אותה אנחנו יצרנו, הם ילכו בדרך שלהם, דרך ה'.

זו כמובן לא תרופת פלא, אבל אין תרופת פלא. כל הדרכים יחד מובילות אותנו אל היעד. אנחנו צריכים לחנך את עצמנו מחדש, לתת ללבנו להוליך אותנו בדרך חדשה שלא הלך בה איש מעולם, ולהוליך את ילדינו גם כן בדרך כזאת.

וכמובן, אחרי ולפני הכל, הדבר הכי עמוק הוא פשוט להתפלל. לזעוק. אני חושב שאין דבר מעורר זעקה בלבו של יהודי יותר מאשר הכאב על הבנים שהתרחקו. בואו ניתן לכאב הזה להיכנס אלינו ולהוציא מאיתנו זעקה שאין כמוה. לבקש מאבא שבשמים שיזכה אותנו לגדל בנים ובני בנים, חכמים ונבונים, אוהבי שמו ויראיו, אנשי אמת זרע קודש, בה' דבקים ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודתו יתברך!

ללא קרע בנפשם

ד"ר יחיאל הרדי

עצם ניסוח השאלה מסתיר גישה בעייתית. גישה המרמזת שמשעה לא בסדר עם הילד. הסכנה בגישה זו היא שהילד, צעיר או מבוגר, עלול להרגיש בכך והיא תגרום לו להתרחק עוד יותר.

ילד שעזב את חיי התורה והמצוות יכול להיות ילד שיש לו שאלות לא פתורות או שהוא חווה אי התאמה בין הערכים אליהם הוא נדרש לבין ההנהגה של ההורים או המונחים. לכן בכל מקרה ביקורת בוודאי שלא תועיל, לא תענה לילד על שאלותיו ולא תפתור לו את התחבטויותיו הפנימיות.

"תפקידים הראשון של הורים" מדגיש הרבי מלובביץ', הוא להעמיד את ילדיהם "איתן בחיים ללא קרע בנפשם וללא מלחמות ותסביכים".

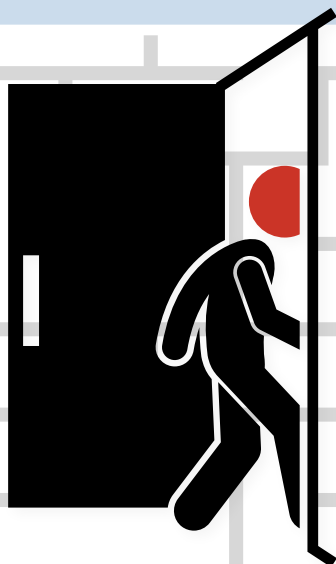
הדרך לכך עוברת בגילוי אהבה וקבלה ללא תנאי של הילד. אהבה שאינה מותנית בדבר צריכה להיות מורגשת על-ידו. הוא אינו צריך לחוש שהוא מאכזב את הוריו.

כלומר תהיה זו גישה מוטעית לחשוב שיש איזה מודל או דיוקן שהילדים חייבים לעמוד בו. נקודת מבט של הורים ומחנכים הרואים את המעלות, את הפוטנציאל השלם של הילדים ואת הצרכים שלהם תרומם את הילדים ותשפיע גם על תפיסתם את עצמם. היא תעזור להם לפתח את האמונה והמודעות לכך שבפנימיותם הם טובים ושלמים והם אף מסוגלים לגלות טוב ושלמות פנימית זאת בחיי היומיום.

בשל כך, רבי קלונימוס-קלמיש פונה, בחובת התלמידים, אל המחנכים, שלא יתפתו להאמין שיש בילדים, בפנימיותם, צדדים רעים, גם כשהם נתקלים בהם: "אין מדה וטבע רע בהחלט בילד ישראל, (כך) הורונו קדושי ישראל הבעל-שם-טוב ותלמידיו אחריו... רק שצריכים לדעת איך לשמש בהם לגדלם".

ניתן לומר כי ההרגשה של ילדים שרוצים בטובתם ללא שיקולים זרים וללא חשש מפני הסביבה או פגיעה בתדמית ההורים, ותחושתם שלא פוגעים בעצמאותם ומקבלים אותם ללא תנאים מוקדמים, ישפיעו לחיוב על מערכת היחסים היומיומית כולה. גישה זו תחזק את האמון בין ההורים לילדים וממילא דרך זו היא היחידה שתאפשר להורים למצוא חזרה נתיב אל לבם של הילדים.

ספרו החדש של ד"ר יחיאל הרדי: "אומנות ההגבהה - המדריך להורות על-פי חכמת היהדות" רואה אור בימים אלה.

דברי חופשי על הכל

אסתר פיקרסקי

מרצה לחסידות

בסוף שנות הארבעים, כשהרבי מלובביץ' הסתופף בחצר חותנו הריי"צ, ניגשו אליו בתלונה כמה מזקני החסידים על מנהגו שלא להבדיל בין הבאים לבית הכנסת ולקבל את כולם בסבר פנים יפות. הם טענו שעלי-ידי הנהגה כזו הוא נותן 'הכשר' ולגיטימציה להתנהגות פסולה של אנשים שונים ומשונים שהגיעו, במקום להוכיח אותם ולעורר אותם להשתנות.

הרבי ענה להם שעליו להתייעץ על כך עם חמיו הריי"צ, והוא ענה לו במשל: הורים אוהבים את ילדם בעוצמה בלתי מוגבלת שאין לה אח ורע. וכשמתבשרים ההורים שבעז"ה יזכו לילד נוסף, חוששים הם היכן ימצא בלבם מקום לאהוב ילד נוסף? כמובן שכשנולד ילדם הבא מתבדים כל החששות, ועוצמת אהבתם לילד השני אינה נופלת מאהבתם לילד הראשון.

ומה קורה כשנולד ילד עם מום חלילה? במקרה כזה אהבתם של ההורים לילד גדולה שבעתיים והיא אהבה מסוג מיוחד.

כאשר יהודי מחסיר חלילה הנחת תפילין, יש לו מום רוחני ביד, וכשמחסיר עיטוף בציצית יש לו מום רוחני בגוף, וכן הלאה. האם אהבתנו ליהודי כזה פוחתת? אדרבה, אהבתנו אליו גוברת והיא אהבה מסוג מיוחד!

מה עוד לעשות עם הילד?

לדבר איתו ולהקשיב. על מה לדבר? על הכל. על הרגשותיו, על תכניתיו.

דברי על העתיד, תציירי את זה איתו. תקשיבי לדבריו, להבין איך הוא רואה את עתידו, את משפחתו, ואת הקשר ביניכם.

אחר כך ספרי לו על החששות והשאלות שלך. שאת חוששת שלא תוכלי לבוא אליהם לשבת, לאכול אצלם, ושזה יגרום לכם לריחוק.

שאלי אותו האם ימשיכו לבוא בחגים עם הילדים?

ספרי לו על השאלות שהיו לך בגילאי ההתבגרות.

יתכן שלא יהיה לו מענה לשאלות. בגלל שהוא צעיר הוא לא חשב עליהן או דחה אותן. לא נורא. אחרי שהקשבת לו הוא יקשיב לך. אל תצפי או תלחצי לקבל תשובות. המטרה פה היא לשתף אחד את השני.

תודהי איתו בקושי להיות דתי ופתוח לעולם, ישראלי ויהודי, עם מסורת עתיקת יומין בעולם חדש, אינדיבידואליות בתוך מסגרת.

עוד שלושה דברים שעליך לעשות, אבל לא עם בנך אלא עם עצמך.

1. להפסיק להאשים. לא את עצמך, לא את הסביבה ולא את בית הספר. שמרי את הכוח לדברים חיוביים.

2. עבדי את ה' בשמחה!! וכך תהיי דוגמה חיה לכולם.

3. התפללי לה'.

בהצלחה, ושהשם יברך אותך בכל טוב.

אין הבדל

חווה סנדרס

יועצת ומנחה בגישת שפר

הורים רבים פונים אלי בשאלה איך לנהוג עם נער שלא קם לתפילה בבוקר, לא שם ציצית, הכיפה מתכוצצת... בקיצור, מראה סימני "התדרדרות רוחנית", כמו שקוראים לזה אנשי החינוך.

כאשר אני שואלת אותם מה לדעתם צריך לעשות, הם עונים בקול מהוסס "אנחנו לא כל כך יודעים. מצד אחד אנחנו חוששים לכעוס כי אז הוא עלול לשנוא את המצוות ולהתרחק יותר. מצד שני, אנחנו לא יכולים להרשות דבר כזה, זה נוגד את הדרך שלנו".

בואו נדמיין מצב אחר, למשל הבן שלכם לא מסדר את החדר. מה הייתם עושים אז?

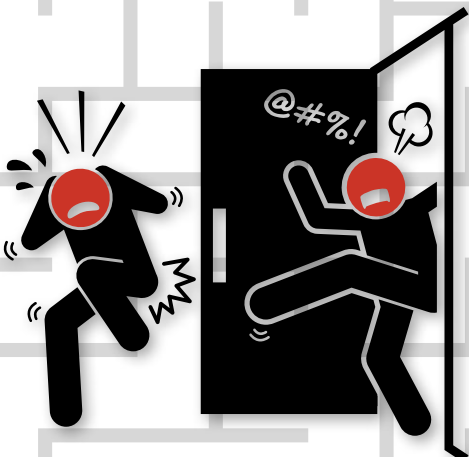
כל הורה והדרך שלו. אחד היה מעניש, אחר היה מחליט שהוא יסדר במקומו כי הבלגן משגע אותו, וקיימות עוד המון אפשרויות תגובה - אך בכל מקרה ההורים לא היו חוששים ומתלבטים כל כך הרבה. הם אולי לא היו מצליחים לגרום לבנם לסדר את החדר, אבל לא היו מבטאים זאת כפחד או חשש מאיך יגיב.

יש בכל בית המון כללים, חוקים וערכים. לצערנו הילדים שלנו לא עומדים לעתים בחלק מהם, אנחנו אולי כועסים או מעירים אבל לא מפחדים. אולם כאשר מדובר בענייני אמונה ודת אנחנו פתאום מקבלים רגליים קרות. לא יודעים מה לעשות כי מה שמנהל אותנו זה הפחד! הפחד שהנער יזרוק הכל.

תפקידנו כהורים הוא להורות דרך. להנהיג, להוביל. דמיינו לעצמכם מורה דרך בטיול שמקרין פחד וחשש, איך הוא יכול להוביל כך את שיירת המטיילים? מי ירצה ללכת אחריו?

אם נבין שאין הבדל מבחינת הדרישה בין כלל בבית הקשור בסדר וניקיון לכלל הקשור בתורה ומצוות, ונהיה בטוחים בעמדתנו, לא נחשוש מתגובתו של הילד. יתכן שלא נוכל להכריח את הבן או לגרום לו לקום בזמן לתפילה, אבל אין זה אומר שאנחנו מקבלים או מסכימים להתנהגותו. נוכל להביע את עמדתנו בנושא וכך להורות לו את הדרך אליה אנו מחנכים. שדר של ביטחון בהובלה מזמין לבוא אחרינו.

מעבר לכך, יהיה נכון לבדוק מה הדינמיקה הספציפית שנוצרה בין אותו הבן או הבת להורים, ולראות כיצד ניתן לשפר אותה כך שנוכח לשיתוף פעולה ללא מאבקים מיותרים, דבר השונה מילד לילד.

גבולות

אמרתי לו: "תגיד לי, ניסית הרבה שלא תהיה לך יותר תאוות עריות?", "מה זה ניסית?", הוא ענה, "אתה לא יודע מה עשיתי, כמה כסף, כמה מאמצים, כמה ביינעס הפסדתי". שאלתי אותו: "נו, והצלחת לאבד את התאוה? לא להתגבר לפעמים כשהיא תקפה אותך - האם הצלחת שלא תהיה לך תאוות עריות?" כמוכן שהוא ענה שלא... אמרתי לו: "אז עכשיו בוא תרים ידיים". והוא ענה: "לא, אני לא יכול".

הרמתי אני את הידיים שלי. הוא ראה אותי עם הידיים למעלה והתחיל לבכות ולהתחנן בדמעות זולגות: "תוריד את הידיים! אני לא יכול, תוריד את הידיים!" אמרתי לו: "תרים את הידיים למעלה ותגיד לריבוננו של עולם: אני נכנע. נלחמתי נגדך, אתה יותר חזק, רצייתי להיות מישהו אחר, בן אדם שאין לו תאוות עריות, אתה רציית שאני אהיה עם תאוות עריות, ניצחת".

הוא התנוכת, הוא התפוצץ, בסוף הוא הרים את הידיים, כאילו הן היו עשויות עופרת, כולו בוכה, ואמר לי "האמת, אני לא יכול". ומה קרה אז? אז, למרבה הפרדוקס, הוא התחיל להשתחרר. למה? כי במקום להילחם בקדוש ברוך הוא, לרצות להיות מישהו אחר, הוא התחיל לעבוד אותו - לעבוד עם מה שה' נתן לו.

והייתם כא־להים

אבל, האם באמת הוא רצה להילחם בה? מה פתאום. באופן הגלוי, הוא רצה לעבוד את ה', ובלי לשים לב הוא החליט להילחם בו. ולא רק הוא; כולנו לא מוכנים לקבל את האתגרים שהקדוש ברוך הוא הציב לנו, את הפינות החשוכות שהוא נתן לנו בתוך הנפש, שאיתן אנחנו צריכים להתחיל לעבוד. בדקות, אנחנו אומרים לו: "בבקשה, תביא משהו נקי, אני עם זה לא מוכן".

זה חטא אדם הראשון. "והייתם כאלקים", כאילו אתה בעל הבית, אתה המעצב, אתה הקובע. אבל זה לא נכון! הקדוש ברוך הוא אומר לאדם: "אני אתן לך תאוות עריות, והעבודה שלך תהיה להתגבר; אני אתן לך ילד שיהיה אמן בלהוציא אותך מהכלים, ואתה תתגבר". אבל שלא תהיה לך תאוה? שכל הילדים יתנהגו כמו שכתוב בספר הדמיוני שלך ולא יגרמו לך להתעצבן? בזה הקדוש ברוך הוא לא נתן לך בחירה.

אתה יכול להתגבר על זה או לא להתגבר על זה; אתה יכול להתגבר על זה בדרכים טובות ובדרכים רעות, בדרכים חיוביות ומאירות או בדרכים חשוכות, לא משנה. מה אתה עושה עם זה - זה כבר שייך לראוי. אתה יכול להתגבר על הרצון לכעוס כשהילד שלך מורח את הזמן בבוקר כשאתה בלחץ מטורף של זמן, אבל אתה לא יכול לא לרצות לכעוס. זה לא תלוי בך. את זה קובע מישהו אחר, לא אתה.

העבודה שלנו בהכרת הגבולות היא לומר: "יש לי תאוה להיות כועס. אני מכיר צדיקים כאלה שכשהבן שלהם מוציא אותם מדעתם הם נשארים נינוחים, שלווים, יודעים להגיד את הדברים הנכונים, גם לשים גבולות וגם להיות מאירים. יש צדיקים כאלה. אבל אני מתעצבן, אני צועק, זה אני". צריך לקבל את המצב המצוי שלי, ומשם להתחיל בעבודה.

להרים ידיים נכון

הרמת ידיים היא עבודה עדינה. צריכים סבלנות ועיניים פקוחות. חשוב שנבחין בין הרמת ידיים שאומרת: "ריבוננו של עולם, זה הניסיון שאתה

אנחנו ממשיכים במסע להכרת עצמנו, להכרת המצוי שלנו, לפני שנפרוש כנפיים אל ה'רצוי'. אחרי שעסקנו בטור שעבר במתנות שקיבלנו, נתבונן היום בצד השני, שאותו אנחנו מכנים ה'גבולות'.

מהם הגבולות שלי? אם ה'מתנות' הן תכונות ונטיות נפש שעוזרות לנו בעבודת ה' בלי שעמלנו לקנות אותן - בצד השני ישנן תכונות ונטיות נפש שמגדירות מה הם האתגרים שקיבלתי בעבודת ה'. באיזו יחידה שמו אותי.

הקדוש ברוך הוא לא בחר בי לניסיון העקידה, וכמה שאני לא אתמרמר על זה או אתרעם על זה, את הניסיון הזה אין לי. מצד שני, הקדוש ברוך הוא גם לא בחר בי להיות צדיק שאין לו הרהורי ניאוף והרהורי גאווה והרהורי תאוות ממון, וכיוצא בזה. הנטייה להרהורים הללו היא אחד מהגבולות שלי. מעבר להם יש לי התמודדות, כמו לכל אדם, וגם הם חלק מה'מצוי' שלי.

אבל למה אנחנו מחפשים את הגבולות הללו? הסיבה היא מפני שאנחנו נראה שאת רוב המאמצים שלנו אנחנו משקיעים בלשנות את המצב במקום לקבל אותו. ניקח דוגמה שאולי הכי נפוצה ברור שלנו. בחור שמגיע לבין הזמנים, ולא הצליח לשכנע את ההורים שלו לסגן את האינטרנט, וכל יום הוא שלוש או ארבע שעות לבד בבית. יומיים הוא חורק שיניים, נושך את השפתיים, תולש את השערות, ומנצח. בסוף, ביום השלישי, הוא נופל (אגב, 'בחור' זה רק בשביל הדוגמה, זה נכון לא פחות למבוגר).

במה הבחור הזה משקיע את מירב המאמצים שלו (בלי להיות מודע לכך)? בלנצח את התאוה, שהיא לא תחזור יותר לעולם. כלומר, הוא אומר לקדוש ברוך הוא: "אתה עשית אותי באופן כזה שגם אחרי שניצחתי את התאוה היא קופצת שוב, ואני לא רוצה את זה! אני לא מקבל את זה! אני לא מוכן לזה! אני רוצה לנצח אותה אחת ולתמיד". והבחור הזה הוא אנחנו.

אדם עומד ביום הכיפורים ועושה חשבון נפש על איך נראות התפילות שלו. למה הוא נזכר עכשיו? כי פתאום הוא התפלל מוסף אחד באש להבה, ואז הוא מסתכל אחורה ונזכר איך נראו תפילות מוסף, שחרית ומנחה שלו כל השנה. ועכשיו הוא רוצה לתת נוק-אאוט להרהורים שמפריעים לו בתפילה, שבשנה הבאה כל תפילה תיראה כמו מוסף של יום הכיפורים.

כל מי שמתפלל יודע שזו הרי בדיחה גמורה. אם ננתח אותה נראה שאנחנו טועים באותה טעות: אנחנו מנסים לשנות את המצוי, במקום לקבל אותו. אנחנו מתווכחים עם הקדוש ברוך הוא מי בעל הבית של המצוי שלנו: "אתה נתת לנו מצוי מסוים, והוא לא מקובל עלינו. עכשיו אנחנו נילחם כדי שיהיה לנו מצוי אחר". אבל האמת היא שאף אחד לא נתן לנו בחירה בזה, לא שאלו אותנו ולא התייעצו איתנו.

"תרים ידיים"

היה אצלי פעם יהודי בעל תשובה, איש עסקים, עשיר גדול, שבגלל שהוא בא מהעולם החילוני הוא היה שרוי הרבה בטומאה. הוא היה בעל תשובה אמיתי, רציני, וניסה לצאת מזה. הוא היה קרוב מאוד לאחד מגדולי המחזירים בתשובה ברור, ואותו רב השקיע בו המון, ואף על פי כן הוא לא הצליח. הוא בא אליי והתחנן שאעזור לו.

מכתב גלוי מיניב חניא

בס"ד

שלום וברכה,

שמי יניב חניא ואני עוסק כבר הרבה מאוד שנים בתחום של התמודדות עם אינטרנט פוגעני. החל מהשלב הראשוני של העניין, עבור דרך הפריצה הגדולה של האינטרנט המהיר, ועד לשלב הטלפונים החכמים ששינה שוב את הכללים.

עניתי על עשרות אלפי שאלות בתחום, העברתי אלפי הרצאות להורים, בתי ספר, ישיבות ומכונות... דיברתי עם נופלים, עם מכורים, עם הורים מתוסכלים, עם אימהות בוכיות, נשים המומות, בעלים שחובטים בראשם בצער ועוד...

משמיים, אני מונח בצומת מעניינת שבה אני סבור שאני רואה את התמונה השלימה- מצד אחד יש לנו מגוון רחב של אתרי תוכן (וכך אנחנו מכירים את הנושאים הכספיים, את עולם הפרסום, את המדיה ואת הטרגדים), מצד שני באתי מהעולם הרבני וכך אני מכיר את הנפילות, את הקושי, את החטאים ואת ההתמכרויות ומצד שלישי יש לי חברת פיתוח עם מתכנתים ואנשי מחשב, וכך אנחנו מכירים את העולם הטכנולוגי שעומד מאחרי הדברים, עד כדי שפיתחנו תוכנה לפיקוח גלישה בשם "שומר מסך" שהיתה הכלי הראשון לפיקוח גלישה על טלפונים.

בעקבות כל זה אני מקבל המון שיחות טלפון, מכתבים, אי מיילים והודעות שנוגעות לעניין מכל הציבור כולו. זה סוג של סייסמוגרף לעוצמת ההתמודדות של הציבור עם האתגר האינטרנטי. יכולתי מאוד להכביר בסיפורים וקשיים, לזעזע ולרטש... אולם נסתפק בכך שנאמר שמידי פעם ציץ קושי נוסף שלעומתו, כך נראה, כל מה שהיה עד עכשיו מחוויר.

כך גם קורה לאחרונה, שבה כולם מדברים על זה שתוכנות המסרים המיידים (ווטסאפ ודומיו) הפכו להיות חלק ניכר ואולי עיקרי בקושי. מלבד הזיהום של הקבוצות, התועבה וחוסר הצניעות שהכלים הללו מאפשרים, הווטסאפ ודומיו הם (שוב) נשק שובר שיוויון. ההתמכרות אליו נוראית, וכפי הנראה כעת, מבחינה טכנולוגית, לא ניתן לסנן אותו כלל. הווטסאפ מאפשר שבירה של כל כללי השיחה והצניעות, משל אין כללים כאלה יותר בהתכתבות אלקטרונית.

טכנולוגית מדובר על קושי גדול... כמעט ולא ניתן לחשוב על דרך לסנן את התוכנות הללו, וגם אם נניח שהיה אפשרי לעשות זאת עבור אחת מהן, הרי שהכל נשאר פתוח בכל התוכנות האחרות.

בעקבות כל זאת, והמון התייעצויות, יש לנו רעיון לפיקוח על תוכנות מסרים מידיים, ולמעשה כל אפליקציה שהיא.

רעיון שאנו רוצים ליישם כחלק מהתוכנה שלנו, "שומר מסך" ולהציע אותו הלאה. רעיון שאנחנו סבורים שהוא היחיד שיכול לעבוד בעולם הקשה של טלפונים.

אולם, חסר לנו מימון. יש צורך במחקר מסויים, וכן ברכישת כלי תכנות מחברה יפנית שמבקשת כעשרת אלפים יורו על הכלי בשלוש שנים. אני סבור שאנחנו יכולים לעשות את זה- לספק כלי שיעזור להתמודד עם אתגר המסרים המיידים והאפליקציות, אולם אנו זקוקים לעזרה בעניין. בתור תרומה, אני חושב שלא יכול להיות תחום יותר חשוב לעילוי נשמת, לישועה או לכל עניין אחר.

מדובר בדברים שהם בנפש נפשנו... ובסכום, שהוא אפילו לא הסכום שמוציאים על הכנסת ספר תורה, ניתן לשנות עולמות, לעזור לאנשים ולמנוע כאב וצער ממאות אלפי יהודים. לא פחות.

אם אתם סבורים שאתם יכולים או רוצים לעזור בעניין, הצורך הוא סביב כמה עשרות אלפי שקלים. בהתמודדות על עולמות שלמים וחיים רוחניים של כמעט כל יהודי.

אשמח לשמוע מכם,

יניב חניא - 054-6702323

admin@shores.org.il

נותן לי, אני לא נלחם בך, אני רוצה לעבוד אותך עם מה שנתת לי" - לבין הרמת ידיים שאומרת: "ריבוננו של עולם, עם זה אני לא יכול להתמודד".

במבט ראשון הן מאוד דומות. בשתיהן אתה מרים ידיים, בשתיהן אתה חסר אונים ופונה עם חוסר האונים שלך אל הקדוש ברוך הוא; אבל, בראשונה אתה עומד מול השאלה איזה אתגר תקבל מהקדוש ברוך הוא, ובשנייה אתה עומד מול השאלה מה לעשות עם האתגר. לעמוד מול הקדוש ברוך הוא ולומר "אני לא יכול לבחור את האתגר שלי", זה חוסר אונים טוב; לעומת זאת, לומר: "האתגר שנתת לי לא מתאים לי ואני לא מתכוון להתמודד מולו" - זו נפילה חמורה.

שבת אחרי הטשולנט

ניתן דוגמה שכל אחד מכיר: ברכת המזון.

ברכת המזון היא אחת הברכות שיש להן הכי הרבה "מזל". מצד אחד החיוב שלה הוא מדאורייתא, מה שמעלה את רף הציפיות שנברך אותה בכוונה כמו שצריך. מצד שני, מה הסיכוי שאחרי סעודה דשנה נברך ברכת המזון בנחת ובכוונה?

זה 'מצוי' מעניין. הקדוש ברוך הוא נתן לנו אתגר: אחרי האוכל, בטח בשבת אחרי הטשולנט, כשאתה כבר חולם על המיטה - באה פתאום ברכת המזון. מה הסיכוי שבין הטשולנט למיטה נברך ברכת המזון בהתלהבות? יכול להיות, אומר היהודי, שיש איזה ר' שלמה זלמן אויערבאך כזה, איזה רפה כזה. אבל אני, בין הטשולנט לבין המיטה, ברכת המזון באמצע? ! ריבוננו של עולם, זה בכלל לא מתחיל...

אם נתבונן בזה קצת, על איזו ארוחה בשבוע יש להודות לה יותר מאשר על הטשולנט של שבת בבוקר? בדרך כלל זו הארוחה הכי דשנה בשבוע, עם הכי הרבה נחת, אז זו גם הארוחה שהכי ראוי להודות עליה. לא צריך להיות 'עילוי' כדי להבין את זה. ממילא, ברכת המזון צריכה להיות בעומק לב ונפש. ונוסף על כך שזו סעודה של שבת קודש, וזו אכילה קדושה, ואם כן ודאי שראוי שהברכה תהיה בכוונה עליונה. אבל מה אנחנו אומרים בדרך כלל? "ריבוננו של עולם, עזוב, אצלי זה אבוד. אני על ברכת המזון שאחרי ארוחות דשנות ויתרתי מזמן, בכלל לא עולה על דעתי לכוון". זו כניעה שלילית לחלוטין.

אבל מה שראוי לומר הוא: נכון, הרצוי שלי, החלום שלי הוא, שכשאני מגיע לברכת המזון שאחרי הטשולנט ולפני המיטה אני שוכח מהמיטה לגמרי, הטשולנט נהיה כמו מן בעצמותיי, כולי דבקות אלוקית, אני רואה רק את המתנה שהקדוש ברוך הוא נתן לנו: את השבת, את המצווה להתענג בה ואת היכולת להידבק בו דרך הגשמיות. וגם, ברוך ה' נתת לי עם מה להתענג. היה פה אוכל, טעים, והוא בעצמו מדבק אותי בך! יש מתנה יותר עליונה מזאת?! אני נמס! זה מה שהייתי רוצה. אלא מה? ישנו פער עצום בין הרצון הזה לבין המקום בו אני נמצא. אז אני אומר: "ריבוננו של עולם, יש לי פה מבחן עצום, ברכה אחרי הטשולנט"! האם אני יכול לשנות את האתגר של ברכת המזון אחרי הטשולנט? לא. זו הרמת הידיים הנכונה. להבחין בדיוק ב'גבולות' שה' נתן לי, ולקבל אותם כ'מצוי' שלי, ואז אפשר להמשיך: "ריבוננו של עולם, אני מוסר לך את השרביט! אתה בעל הבית, אני מקבל את זה שיקר בעיניך שאני אתאמץ לברך אחרי הטשולנט יותר מאשר שאני אמנע מלאכול טשולנט. תן לי כל אתגר שאתה רוצה, ואני עובד אותך משם בלב ונפש כי זה מה שאתה רוצה".

למי אין גבולות? לה' יתברך. אולי למלאכים. כשנחשוב על זה, איזו גסות רוח היא זו, לערער על זה שהחיים שלנו מלאים גבולות. לפעמים אדם מתחיל ברכת המזון, ופתאום הוא מוצא את עצמו מתלכט בין "מגדיל ל"מגדול", בלי שהוא בכלל שם לב שהוא עבר ב"גודל לך", "רחם נא", "ובנה ירושלים" וכל המילים הקדושות של ברכת המזון. ואז הוא אומר לעצמו בערך כך: "אני?! אני הצדיק, מלאך אלוקים עם כנפיים, ככה אמרתי ברכה ראשונה ו'גודל לך' ו'ועל הכל'?! ככה זה נראה? !". זו ממש גסות רוח. וכי מה חשבת שאתה?

אבל מי שמכיר את הגבולות שלו מרים ידיים ואומר: "ריבוננו של עולם, זה האתגר שלי, אני מקבל אותו. מתוכו אני רוצה לעבוד אותך". מה ראוי לעשות עכשיו? לא להתפעל ממה שעד עכשיו קרה, כי זה רק יבלבל אותי. אם אני רוצה אני אעשה על זה תשובה אחר כך. מה כן לעשות? נלמד בעזרה בהמשך.

למה יצחק? למה יעקב?

וזו הנקודה. אפשר להבין את התורה רק אם זוכרים כי כל יתר הדתות בעולם העתיק סגדו לטבע. בו הם מצאו את אלוקים, או ליתר דיוק את האלים: בשמש ובירח בכוכבים, בסערה ובגשם המרווה את הארץ ובארץ המצמיחה מזון.

לגודל המוזרות, גם במאה ה-21 רבים הם המאמינים בטבע: אתאיסטים, אגנוסטים וחסידיו הניו אייג'. הטבע הוא בעיניהם הממשות כולה. ומדוע לא יחשבו כך? הן השימפנזים, קופי הבונובו ואנחנו שותפים ל-98 אחוז מהגנום שלנו. לדידם, אנחנו ישויות חומריות: לא שום דבר שמעבר לחומר, כי מעבר לחומר אין שום דבר. אין נשמה. אין חופש בחירה אמיתי. חיי אדם אינם קדושים, והאדם אינו נבדל באופן מהותי מכלל בעלי החיים. כל אשר ישנו הוא טבע. זו הייתה, בערך, תפיסתו של שפינוזה. זו הייתה אמונתם של לוקרטיוס ברומא ואפיקורוס ביוון. וזו גם הפילוסופיה החילונית הרווחת כיום.

אלוקי אברהם, לעומת זאת, נמצא מעבר לטבע, מפני שהוא ברא את הטבע. ואנחנו עשויים בצלם אלוקים מפני שאף כי מעפר באנו, יש בנו גם נשמת אלוה ממעל. אנחנו יכולים להגות עולמות אפשריים שאינם ולא היו, ולפעול למימושם. זה הדבר הנותן לנו חופש והעושה אותנו לייחודיים. אנחנו יכולים להבדיל בין מה שיש לבין מה שראוי שיהיה. אנחנו יכולים לשאול את השאלה "למה?"

אחרי המבול, אלוקים השלים עם טבע האדם ונשבע לא להשחית עוד את העולם. ובכל זאת הוא רצה שבני האדם ידעו כי יש משהו מעבר לטבע. לכן בחר באברהם ובצאצאיו להיות "עֲדֵייו". אין זה מקרה שלא אברהם ושרה, לא יצחק ורבקה ולא יעקב ורחל הצליחו להביא ילדים לעולם באופן טבעי. גם אין זה צירוף מקרים שאלוקים הבטיח את ארץ הקודש לעם שאין לו ארץ. הוא בחר במשה, האיש שהעיד על עצמו כי לא איש דברים הוא, להביא את דברו אל העולם. משה חשב שלקות הדיבור שלו פוסלת אותו מהיות דוברו של אלוקים. אך לאמיתו של דבר, דווקא לקות זו היא שהכשירה אותו לתפקיד. כי כאשר אמר איש ככד פה זה את דברי ה' והם יצאו מפיו צלולים, ידעו שומעיו שהמילים אינם מילותיו שלו. עמים אחרים רואים את הילדים ואת הארץ - הצו הדרוויניאני והצו הטריטוריאלי - כטבעיים. היהודים לא. גם אם ירצו. כדברי דוד בן-גוריון, "בישראל, כדי להיות ריאליסט צריך להאמין בניסים".

יצחק ויעקב לא היו אנשי טבע, אנשי השדה והצייד ומשחק הדמים של טורף ונטרף. הם לא היו ישמעאל ועשו, אנשים היכולים לשרוד בכוח שריריהם וכישוריהם. הם היו אנשים הזקוקים לרוח אלוקים כדי לשרוד. ישראל הוא העם המעיד בעצם מהותו על משהו שמעבר לו. היהודים הראו, דור אחר דור, שעם יכול לתרום לאנושות הרבה מעבר לפרופורציה המספרית שלו בכלל האנושות, ושאוהם זעירה יכולה להאריך ימים שבע-שבעתיים מהאימפריות האדירות ששאפו להחריבה. הם הראו שעם חזק הוא זה הדואג לחלשים, ועם עשיר הוא המטפל באביוניו. עם ישראל הוא העם שאלוקים הראה באמצעותו לכל באי עולם שרוח האדם יכולה לגבור על הטבע - ומכאן שמעבר לטבע קיים דבר-מה נשגב יותר.

הנה לנו הרעיון משנה-החיים שבפרשתנו. אנו גדולים כגודל האידיאלים שלנו. בכוחנו להעפיל אל מעבר לעצמנו - אם אנו מאמינים באמת ובתמים שמעבר לעצמנו יש משהו.

למה יצחק הוא ממשיך הברית, ולא ישמעאל? למה יעקב ולא עשו? שאלה עתיקת יומין, קשה מכפי שאולי נדמה.

לפני שבועיים, בפרשת וירא, קראנו על גירוש הגר וישמעאל. הקורא איך האמה ובנה שולחו לתעות במדבר, איך כלו המים מן החמת, איך הגר השליכה את ישמעאל תחת אחד השיחים והלכה לשבת מנגד לבל תראה במותו, חזקה עליו שירגיש חמלה רבה על האם והילד הבוכים. דומה כי התורה מכוונת את הקורא להרגיש אהדה זו. היא מספרת שאלוקים שמע את בכיו של ישמעאל ושלח מלאך לנחם את הגר, להראות לה היכן יש מים ולהבטיח לה שאלוקים ישים את בנה "לְגוֹי גָדוֹל" - אותה הבטחה עצמה שהוא נתן לאברהם בראשית שליחותו.

כך גם במקרה של עשו, בפרשתנו. השיא הרגשי של הפרשה מתחולל כאשר עשו ויצחק מבינים בהדרגה כי יעקב התחזה לעשו וגנב את ברכתו: "וַיִּחַדְדוּ יִצְחָק וְיַעֲקֹב חֲדָה גְדֹלָה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר, מִי אֶפֹּא הוּא הַצֵּד צֵיד וְיָבֵא לִי וְאָכַל מִכֹּל בְּטֶרֶם תָּבוֹא וְאֶבְרַכְהוּ גַם בְּרוּךְ יִהְיֶה? כְּשִׁמְעַע עֵשָׂו אֶת דְּבָרֵי אָבִיו וַיִּצְעַק צֶעֶקָה גְדֹלָה וַיֹּמַר עַד מְאֹד, וַיֹּאמֶר לְאָבִיו, בְּרַכְנִי גַם אָנֹכִי אָבִי!". תיאור רגשי זה, מעטים כמוהו מכמירי לב בתורה כולה. והוא גם נוגד את ציפיותינו. היינו מצפים שהתורה תפעל לחלץ מאיתנו אהדה כלפי הבנים הנבחרים: יצחק ויעקב. והנה היא כמעט מכריחה אותנו לחוש אמפתיה כלפי הבלתי-נבחרים: הגר, ישמעאל ועשו. אנו מרגישים איתם את הכאב וחווים איתם את האבדן.

מדוע, אם כן, יצחק ולא ישמעאל? ולמה יעקב ולא עשו? שני סוגים של תשובות יש לכך. סיבות מהסוג הראשון נותנים מדרשי חז"ל. על פי דרך קריאתם בתורה, יצחק ויעקב היו צדיקים, אך לא כן ישמעאל ועשו. ישמעאל עבד אלילים, הוא נאף. הוא ניסה להרוג את יצחק בחץ וקשת ולהציג זאת כתאונה. עשו נמשך, עוד בבטן אמו, למקדשי עבודה זרה. הוא צד את אביו יצחק בלשונו, כשם שצד בעלי חיים. ה' קיצר את חיי אברהם בחמש שנים כדי שלא יראה איך נכדו עשו בא על נערה מאורסה והורג את הנפש וכופר באלוקים ובתחיית המתים וכו'. לכורה. זו דרכו של המדרש. הוא מכוון אותנו לראות את יצחק ואת יעקב כטובים לחלוטין, ואת ישמעאל ועשו כרשעים מסוכנים. גישה זו היא חלק חשוב מן המסורת שלנו.

אך לא כך מופיע בתורה שבכתב - לפחות לא על פי עומק פשוטו של מקרא (כביטוי של הרשב"ם). התורה אינה מציינת את ישמעאל ואת עשו כרשעים. הדבר הגרוע ביותר שהיא אומרת על ישמעאל הוא ששרה ראתה אותו מִצְחָק, מילה שמובנה רבים ולא דווקא שליליים. אשר לעשו, הפסוק המרשיע ביותר הוא זה שבו עשו מוכר את בכורתו בניזיד עדשים. נמצאנו למדים שעשו היה פיזו. פוחז. לא משהו חמור יותר.

אם רצוננו בעומק הפשט עלינו לסמוך על עדותה המפורשת של התורה עצמה. ומה שהיא אומרת לנו על מהותם של יצחק וישמעאל מרתק. לפני הולדת ישמעאל אומר מלאך להגר - "וְהוּא יִהְיֶה פְּרָא אָדָם, יָדוּ כָּל יַד וְיָד כָּל בֶּן". ישמעאל גדל והיה לרובה קֶשֶׁת. עשו אדם השיער גדל במהרה להיות "אִישׁ יָדַע צֵיד, אִישׁ שֶׁדָּה". ישמעאל ועשו הרגישו בטבע כביתם. הם היו חזקים, זריזים, נועזים. בכל תרבות אחרת הם היו יכולים להיחשב גיבורים.

חדש! 8 ספרים 79 ₪ רק ב-379 ₪

כולל משלוח TV פתח הבית!

מבצע!

מוזמנות לקחת חלק במהפכת התשובה התל אביבית!

מחפשת גרעין? בואי לשירות לאומי

בג'רצין הטישיתי 10 ראש יהודי.

שירות ממלא ומאתגר בקירוב לבבות והפצת יהדות עם עצירים המחפשים חיבור. השירות כולל מגורים בתל אביב, פעילות במדברים, שבתות וחגים.

לפרטים: 058-6220278 | ראש יהודי

שוב
הגעת
מאוחר
מדי...

מ | ה | פ | כ | ה | !

מהיום ניתן להשיג את קרוב אליך
בכל יישוב ובכל עיר ללא הגבלה

ב-18 ש"ח לחודש בלבד, תקבלו חבילה של עשרה עלונים עד הבית!
תהנו ותוכלו להעניק את הגליונות לאנשים שמחפשים אותם
בקמפוס, במכולת או בבית הכנסת הסמוך.

קבלו חודש ראשון במתנה ללא עלות וללא התחייבות!
שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל Info@qarov.org

אסף משניות

בשנים האחרונות אנו עדים לפריצה גדולה של זמרים דתיים אל תוך הפלייליסט הישראלי. החל מחנון בן ארי שאף זכה בתור זמר השנה ושיר השנה במצעדים של שנת תשע"ו, דרך יונתן רזאל ששיריו כבשו את גלגל"צ, וכלה בישי ריבו, שאף הוזמן להופיע בטקס הדלקת המשואות בשנה שעברה.

אלה, יחד עם זמרים רבים נוספים זוכים ובצדק לכינוי אמנים. אך לעומת זאת, אמנים דתיים "אולד פאשן", אלה שעוסקים באמנות קלאסית כמו ציור - קשה יותר למצוא. כשמדברים בציבור הדתי על אמנות, עולים מיד חפצי יודאיקה ופחות תערוכות של ציורי שמן. יחד עם זאת, אמנים כאלה קיימים, וגם הם באים לפרוץ את גבולות המגזר.

אחד מהאמנים שנכנס בשנים האחרונות לעולם האמנות הכללית הוא שם בראל. להגדיר ששם בראל נכנס לתוך העולם החילוני זה לא מדויק. למעשה הוא חוזר אליו, רק שהפעם בתור חסיד ברסלב ושומר תורה ומצוות. שם, כיום בן שלושים ושתיים, נשוי, אב לשלושה ותושב תקוע, חזר בתשובה כשהיה בן עשרים, אז גילה את רבי נחמן מברסלב. "אני לא חסיד שמחובר בצורה פיזית לרבי נחמן. הקשר שלי איתו הוא קשר מופשט. אני לא נראה כמו חסיד ברסלב רגיל. אני חי את היהדות מהמקום של החיים".

איך חזרת בתשובה?

"גדלתי במשפחה מסורתית, כך שאלוקים היה נוכח בבית. אני זוכר שתמיד, עוד לפני שחזרתי בתשובה, הייתי עושה התבודדויות. אחרי התיכון הלכתי למכינה הקדם-צבאית רבין, ואחרי שנה שם חזרתי בתשובה".

שם עצמו, יוצר במגוון רחב של תחומים. ביום-יום הוא עובד כצלם, הן כצלם חתונות והן כצלם של המגזין 'נשים'. מלבד זה, הוא יוצר מוזיקה שנעה על הציר שבין מוזיקה אלקטרונית למוזיקה נסיונית. הוא יוצר וידאו-ארטים וכן יצירות מתחום אמנות שמכונה 'נירמדיה'.

למה דווקא מוזיקה אלקטרונית נסיונית?

"זה מה שנמצא לי בפנים. זה מה שיוצא מתוך הנשמה שלי" הוא אומר לי, אני מעיר על העניין הזה, ושם מרחיב. "אמנות זאת הדרך שלי לדבר. בצורה הזו אני מתבטא, וכך אני מראה את מה שאני חושב ומה שאני מרגיש מתוך המקום הפנימי שלי".

בלי לנופף בשום דגל מעלה שם בראל יצירות יהודיות וישראליות לאוויר, עוקף מחסומי קהלים דרך הפייסבוק ורואה בחסידות מקור השראה לחויית היהדות

ומהו המקום הזה?

"זה המקום שבו החסידות מגיעה אליי. החסידות הכניסה את הממד החווייתי ליהדות, וגם האמנות היא עולם חווייתי; כך שהדברים משתלבים אצלי. היצירה היא המקום בו אני ממשיך את האור הזה, של החסידות והחוויה והיהדות. הלב שלי נמצא בתוך העולם הזה ומקורות ההשראה שלי מגיעים ממנו. זה לא שעשיו האמנות שלי באה לנסות להחזיר בתשובה אנשים, בכלל אני לא מאמין בזה. האמנות שלי באה לשקף את העולם האישי שלי. כך אני בעצם מפיץ יהדות למי שסובב אותי".

לזרוק אבנים על בובות עץ

איך בעצם מנגישים עולם יהודי לחברה לא דתית?

"דבר ראשון, על ידי קונספט. אמנות יושבת על רעיון. למשל בפסטיבל האינדינג'ב' האחרון עשיתי מיצג אמנותי שבעצם ממחיש את הסיפור הידוע של רבי נחמן על ההינדיק. יצרתי גרסה שלי לסיפור. בניתי שולחן מאוד גדול, שהוא למעשה השולחן של בן המלך, ומתחתיו בניתי עולם. שמתו שם קש, אוכל של תרנגולים, כריות, אהילים ועוד דברים כאלה. השולחן היה בגובה של מטר וחצי ועליו היתה מפה לבנה עם שתי קערות מלאות בנרות של צדיקים. ומעל היה רמקול שמשדר בעצם מה שאמרו האנשים שישבו מתחת לשולחן. המיצג הזה היה מלא באנשים לאורך כל הזמן שהוא הוצג בפסטיבל".

לא רק יצירות מהעולם היהודי מעסיקות את שם. גם מיצגים פוליטיים נוכחים ביצירות שלו. "אני מציג את החיים שלי. הם מורכבים גם מיהדות וגם מפוליטיקה ובכלל, החיים שלנו מורכבים מהחיים עצמם. ואני, כאדם שחי בתקופה, מביא עולם שלא תמיד מוצג באמנות" הוא מספר.

איזה מיצג פוליטי עשית לאחרונה?

"אני לומד בבית הספר לאמנות מוסררה בירושלים, כבר שנה שנייה. בית הספר עורך כל שנה פסטיבל בינלאומי שנקרא 'מוסררה מיקס'. בפסטיבל השנה העליתי מיצג שעוסק בהשלכת אבנים על רכבים יהודיים ביהודה ושומרון. בניתי מכונת גדולה שיושבים בה מקדימה אבא ואמא, ומאחורה יושבים ארבעה ילדים. הכל עשוי מעץ, ולמעשה זה היה סוג של משחק. לקחתי כדורי טניס שמסמלים את האבנים, והמבקרים במיצג היו צריכים לנסות לפגוע ביושבי הרכב עם הכדורים. ברגע שפוגעים במישהו יש מערכת שמורידה את דגל ישראל לחצי התורן, צ'קלקה, ומערכת כריזה שמתחילה להשמיע קריש".

זאת יצירה לא קלה לעיכול, מה היו התגובות עליה?

"היא באמת משכה תגובות לא קלות. תיירים מחו"ל לא הבינו למה צריך לפגוע בנוסעים ומי עושה דבר כזה. זה ממש זעזע אותם. אז הסברתי להם שזאת בעצם המחשה של הדרך חזור שלי הביתה בכל יום. הם לא ידעו מה לומר אחרי זה. דווקא הישראלים יותר זרמו עם המיצג. כנראה בגלל שהעור שלנו נהיה עבה יותר לסיפורים האלה, בכל זאת, אנחנו חיים כאן וזה קורה כל יום בערך".

האמנות שלך מורידה את האטימות שפיתחנו בעל כורחנו?

"לא הייתי שם את זה כדגל של היצירה שלי, אבל בהחלט כן. לא הצגתי אותה במקום ימני, אלא בפסטיבל אוונגרד של קהל שזה לא בדיוק כוס התה שלו. ואת היצירה של ההינדיק הצגתי בפסטיבל אולטרה-חילוני שמתקבצים סביבו מכל חלקי האוכלוסייה. השולחן הזה יצר שם שיח נורא מעניין בין קצוות, סביב סיפור של רבי נחמן".

שם נמשך להציג את היצירות שלו במקומות חילוניים. אחרי הכל, שם נמצא רוב קהל היעד לסוג אומנות שכזה. אך יחד עם זאת, הוא מדגיש, היצירות עצמן פונות לכל הקהלים, כולל קהל דתי. את החשיפה של הקהל הדתי לעבודותיו הוא משיג דרך הפייסבוק. "הפייסבוק הוא כלי שנגיש לכולם, ולכן היום האמנות יכולה לפרוץ גבולות. אין את המגבלות שהיו עד אז. בשמונה השנים האחרונות אני מעלה לפייסבוק יצירות שלי. ואני רואה שיש מאות לייקים מאנשים שמגיעים מחלקים שונים בחברה" מספר שם.

בתור עיתונאי, אני יכול להעיד שהפייסבוק אכן פורץ גבולות ועוזר להגיע לכל אדם, ושם משתמש בו יום יום כדי להפיץ את עבודותיו. "אני מעלה אפילו דברים קצרים ונקודתיים. לפני כמה זמן העליתי וידאו-ארט של המקווה ביישוב שלנו. דקה שלמה של תמונה עומדת שמצלמת את המקווה. כל מיני אמירות קטנות כאלה שמתבטאות באמנות".

"עשיתי מיצג אמנותי שבעצם ממחיש את הסיפור הידוע של רבי נחמן על ההינדיק. יצרתי גרסה שלי לסיפור. בניתי שולחן מאוד גדול, שחזא למעשה השולחן של בן המלך, ומתחתיו בניתי עולם. שמתו שם קש, אוכל של תרנגולים, כריות, אהילים ועוד דברים כאלה"

“החסידות הכניסה את הממד החווייתי ליהדות, וגם האמנות היא עולם חווייתי; כך שהדברים משתלבים אצלי. היצירה היא המקום בו אני ממשיך את האור הזה, של החסידות והחווייה והיהדות. הלב שלי נמצא בתוך העולם הזה ומקורות ההשראה שלי מגיעים ממנו”

“לי הוא נגע בלב”

מאיזה מקום מגיעה ההחלפה ליצור עוד ועוד?

“אני מאמין שחלק בלתי נפרד מהאמנות הוא ההצגה שלה. אדם אמיתי לא יכול לשמור את היצירות שלו בבטן. השלמות של האמנות בעיניי היא כאשר היא פוגשת את האנשים בחוץ. התגובות שלהם, המחשבות שלהם, הם חלק מהיצירה עצמה. ושני הדברים האלה מדרבנים אותי להמשיך וליצור עוד ועוד.”

הילדות שלך כחילוני תורמת לך בהנגשת החומר הדתי לעולם הזה?

שואלים אותך למה חזרת בתשובה?
“בהחלט. השאלה הזאת תמיד מרחפת באוויר.”

ואיך עונים על שאלה כזאת?

“אני אומר להם שכשאלוקים נוגע בך אז הוא נוגע בך, ולי הוא נגע בלב.”

ואיך הוא נגע בך?

“מאז ילדותי, אני משתמש במוזיקה ואמנות וזה מחבר אותי לאלוקים. ככל שאתה מתבגר, אתה חושב יותר על מי אתה ומי אתה רוצה להיות. וככה זה נכנס בך. גם השנה שעברתי במכינה תרמה. היא נתנה לי שנה של שקט שבו יכולתי לחשוב לעצמי. בכלל, אני נורא תומך בזה שאנשים ייקחו שנה אחת הפסקה בין התיכון לצבא כדי לחשוב וללמוד להכיר את עצמם. זה הופך אותם לאנשים יותר שלמים.”

“בהחלט. קודם כל, השפה שלי היא שפת רחוב חילונית. אני לא אימצתי לעצמי את השפה הדתית. אני מדבר יהדות, אבל השיח שלי הוא חילוני. חוץ מזה, אני גדלתי שם, כך שהיום כשאני פוגש אותם הם לא מפחידים אותי. ובנוסף אני מבין גם איך הם חושבים ומה מפחיד אותם כשמזכירים יהדות. אני רואה אותם כחבר, ולא כאדם מהצד האחר. אין לי ספק שהמקום שספגתי בעולם החילוני מסייע לי להוריד את החשש שיש בצד השני.”

זה מתבטא גם ביצירות עצמן?

“במובן מסוים כן. היצירה שלי לא מפחדת להגיד אמת. היא ‘נכנסת’ גם בחילונים וגם בדתיים. וזה הרבה בגלל התהליך שעברתי עם עצמי.”

שם לא היה הראשון במשפחה שחשב כיפה לראשו. כשהיה בן שש עשרה, אביו חזר בתשובה. הוא עצמו כאמור ביצע את המהלך רק ארבע שנים מאוחר יותר. “אבא שלי חזר לבד והוא לא ביקש מאף אחד מאיתנו לחזור איתו. הוא נתן לנו את האפשרות לבחור, כך שהחזרה שלי הייתה ממקום פנימי ואמיתי משלי. זה גרם לכך שכל היצירה שלי מגיעה ממקום פנימי, בלי פוליטיקלי-קורקט.”

זה די מעניין לאור העובדה שעולם האמנות די נוהר בענייני הפוליטיקלי-קורקט.

“אני תמיד מנסה לברוח מזה. קודם כל, זה לא מעניין, ובנוסף, זה לא אמת. מגיעים לכאן אמנים מכל העולם שלא מכירים מציאות שבאים וזורקים עליך אבנים. את זה הם לא מכירים ואני מציב להם תמונה מאוד מדויקת ולא מתייפפת של המציאות.”

בכל האירועים האלה, שכמו שאמרת רובם המוחלט של האמנים שם אינם דתיים,

יצירתיות בהיסח הדעת

שם מכניס את האמנות לעבודתו כצלם חתונות אמנותי. אני מנסה להבין מה הכוונה לצילום אירועים אמנותי.

“הצילום שלי הוא נישתי. יש נישות בצילום. יש כאלה שמצלמים חרדים, יש כאלה שמצלמים דתיים-לאומיים קלאסיים. אני מצלם בצורה אחרת. לא קלאסית. צילום חי, ספונטני, שמיועד לאנשים שרוצים משהו אחר.”

לא סתם השפה של שם נשמעת כאילו נלקחה מהביצה האמנותית. כל משפחתו היא כזו. אחותו היא שחקנית באנסמבל ירושלמי ואחיו נמצא בימים אלה בהופעות בנייריורק. ההורים, אגב, הם מעצבי בגדים שהחנות שלהם ‘סתורה’ ממוקמת בשוק מחנה יהודה. “כולנו לוקחים בו חלק, כולנו עובדים שם וכולנו סביב החנות. שם אנחנו יוצרים ושם אנחנו חולמים”

אתה צופה בשנים הקרובות פריצה של יצירות ממקורות יהודיים לתוך עולם האמנות הישראלי?

“אני יוצר מהמקום שאני נמצא בו, ללא תכניות בומבסטיות לכיבוש השיח האמנותי בארץ. אני חושב משהו בעולם האמנות בנוי על חוסר כוונה, כמו משיח שיבוש רק בעיסוק הדעת. אלה תהליכים רכים, איטיים ובעיקר מאוד אישיים. ה’ יתברך הוא המנהל האמנותי של כולנו, והוא ייקח את זה לאן שצריך.”

מועצת המכינות הקדם צבאיות הצינורית הישראלית

בית המדרש גבעת שמואל בית מדרש בלב הקהילה

בשיתוף

חורף של תוספתא

מוצ"ש של אמונה בבית המדרש גבעת שמואל

קבוע	20:30	הרב מאיר נאמן
מוצ"ש "לך-לך" הרב אלישע ווישליצקי	מוצ"ש "חיי-שרה" הרב דוד גיאמי	מוצ"ש "תולדות" הרב אליעזר קשתניאל
מוצ"ש "ויצא" הרב שלמה אבינר	מוצ"ש "וישלח" הרב אוהד תירוש	מוצ"ש "וישב" הרב חיים ברוך

20 שנות תולדות

// היעוררים לנשים וגברים //

הקודש היעוררים
052-7203828

בית המדרש קהילתי | רח' עוזי חייטמן 4, גבעת שמואל

קלמנוביץ
הקדים ולקח
את האחרון?

מ | ה | פ | כ | ה | !

**מהיום ניתן להשיג את קרוב אליך
בכל יישוב ובכל עיר ללא הגבלה**

**ב-18 ש"ח לחודש בלבד, תקבלו חבילה של עשרה עלונים עד הבית!
תהנו ותוכלו להעניק את הגליונות לאנשים שמחפשים אותם
בקמפוס, במכולת או בבית הכנסת הסמוך.**

**קבלו חודש ראשון במתנה ללא עלות וללא התחייבות!
שלחו הודעה ל 052-4061065 או מייל ל Info@qarov.org**

ה

מאמץ היהודי להנחיל את לימוד הגמרא לדורות הבאים הוא אחת התופעות המפליאות והמפעימות בהיסטוריה שלנו. במשך הדורות הושקע מאמץ אדיר בהנחלת לימוד הגמרא, מאמץ שהפך אותה לאחד המרכיבים הכי חשובים בזהות היהודית. התיאור הזה נכון לגבי הרוב המוחלט של הקהילות היהודיות, ברוב המוחלט של הזמנים. כמובן, היו הבדלים במינון ובאינטנסיביות של הלימוד, אבל באופן בסיסי אפשר לומר שבעבר ובהווה לימוד גמרא איננו רכיב נלווה בהווה היהודית אלא הוא חלק מהלוח הבסיסי שלה.

העובדה שיהודים השקיעו משאבים רבים כל כך בלימוד ובהוראת הגמרא יכולה להיראות כדבר משונה ואף מתמיה. באופן פשוט כלל לא מובן מדוע צריך כל ילד יהודי לדעת מה דין אדם שקידש אחת מחמש אצילות ואינו יודע איזו מהן קידש, מה המקור בתורה ל"ט מלאכות שבת או מדוע אין תוקעים בשופר בשבת. כיצד תורמות כל הידיעות הללו לקיומם של חיים יהודיים מלאים?

מדוע התעקשו יהודים בכל הדורות שילדיהם ילמדו את הגמרא לפחות ברמה בסיסית? הרי מבחינת הנושאים שלו ואופן כתיבתו זהו ספר המיועד ל"מומחים" (תלמידי חכמים שצריכים לפסוק הלכה) ולא לכל אדם!

בשורות הבאות הייתי רוצה להתבונן מן הצד בתופעה הזו ולשאול איזו השפעה חיובית יש דווקא ללימוד הזה, שבגללה העדיפו לצאת ידי חובת 'תלמוד תורה' דווקא באמצעותו, ולא הסתפקו בכך שילידים ומבוגרים תהיה גישה ללימוד רמב"ם, משניות או מדרש?

מסע לחדר המכונות

למען האמת, הגמרא היא הרבה יותר מספר והרבה יותר מ"ידע" הנוגע לעניין כזה או אחר. הגמרא היא הזמנה פתוחה, המופנית לכל יהודי באשר הוא. הזמנה להבין את היהדות שלי, להיות שותף בה וחשוב מכל: להרגיש אחריות כלפיה.

פעם שאלתי יהודי אחד - תלמיד חכם מופלג - שגדל במשפחה לא דתית, מדוע נמשך ללימוד גמרא ועוד בגיל צעיר כל כך. תשובתו הפתיעה אותי מאוד, ואצטט את דבריו על פי זיכרוני:

"מרגע שהתחלתי ללמוד גמרא, הרגשתי שמשתפים אותי בסוד גדול. כאילו מכניסים אותי לחדר המכונות התת-קרקעי של היהדות - למקום שבו הכל [וצר]. התחלתי ללמוד ממסכת 'ברכות'. בתור ילד חילוני ידעתי שיש דבר כזה קריאת שמע וקצת ברכות, אבל כאשר נתקלתי בדעת רבי טרפון לפיה צריך להתאים את תנוחת הגוף לזמן הקריאה, כאשר נתקלתי באפשרות (שנדחתה אמנם) לברך 'בורא מיני דשאים' על פטרוזיליה - הייתי מרותק באופן גמור ומוחלט. כאילו הצצתי לתוך המנגנונים הפנימיים של התורה וההלכה. פתאום הייתי שותף לסוד גדול.

"בשלב הבא, שאלו הגעתי אחרי שנים של לימוד, הבנתי שמזמינים אותי לא רק לראות את המנופים העצומים נעים מכאן לשם אלא מזמינים אותי גם להזיז אותם בעצמי. נותנים לי להפעיל את המכונות הללו על מקרים חדשים ולראות איך החלקים השונים מסתדרים מחדש במעין 'משחק הרכבה' קדוש ואינסופי".

מה שמעתי במה שהוא אמר? ככה:

לימוד הגמרא איננו רק שינון התיאור ההיסטורי של השתלשלות ההלכה מן הפסוקים והמשניות אל ההלכה הפסוקה כיום. הגמרא היא הזמנה לפגוש את הדעות, הקושיות והתירוצים, אשר כולם יחד חיים ועומדים כיום כפי שעמדו ביום בו הם נאמרו. כל מערכת הדיונים ממשיכה להדהד בתוך המצוות אותן אנו מקיימים. לכן, כאשר אני לומד את מחלוקת בית שמאי ובית הלל לגבי נרות חנוכה ומקשה קושיה חזקה או מתרץ תירוץ טוב - המנגנון ה'תת-קרקעי' שטמון מתחת למצווה מתעורר לחיים, מנופים זזים מצד לצד, נורות בכל מיני צבעים מתחילות להבהב - והמצווה מקבלת אור חדש. יהודי שלומד גמרא נכנס לתוככי המנגנון התת-קרקעי של היהדות, וברגע שאני בפנים - אז היא גם שלי. שלי ממש.

קח חלק!

בניגוד לרוב המוחלט של הדתות ומערכות החוקים בעולם, אנחנו היהודים מתעקשים להעביר מדור לדור לא רק את הציות לחוק, אלא גם את ההבנה המעמיקה שלו.

הדרישה מכל ילד יהודי לדעת ולהבין היא הפוכה מההיגיון הפשוט. כמורה או כאבא, יכול היה להיות לי הרבה יותר 'נוח' אם הבן שלי לא ידע את ההבדל בין 'דאורייתא' ובין 'דרבנן', בין 'מנהג' ובין 'מצווה'. לכאורה, היה יעיל יותר להסביר לילדים (ולמבוגרים) שהתורה, כפי שאנו מקיימים אותה, ירדה מן השמיים - פשוט כך. ומה אנו עושים במקום זאת? מכניסים את הילדים והנערים לפרטי הפרטים של דרשות הפסוקים, של המחלוקות ושל ההכרעות.

ומדוע? משום שביהדות כל אחד הוא 'קטר', אין 'קרונות'. כל אחד נקרא להוביל, וכדי להוביל, צריך להבין.

אצל היהודים, 'חוק חינוך חובה' קדם בכאלפיים שנה, לחוק האירופאי המקביל לו. יהושע בן גמלא "כהן גדול", התנא רבי חייא, האמורא רבא וחלק גדול מן הראשונים והאחרונים פעלו במרץ כדי שילדים יהודיים ישבו וילמדו.

בזמנים של שלושה ובעתות משבר ומצוקה, בזמנים של שקט והרווחה ובשעות של סערות וטלטלות - תמיד החינוך ללימוד היה מעל לכל. היהודי עובר במים עד צווארו ומחזיק את הגמרא מעל המים לבל תינזק. השאיפה היא שכל יהודי יבין את יהדותו באופן שלם - את המכלול הגדול ואת פרטי הפרטים. וההנחה הצמודה לכך היא שהבנה גוררת שותפות ואחריות.

סוד הקיום היהודי הוא ההבנה. יהודי יודע מה הוא עושה, ומדוע הוא עושה זאת. יהודי מלמד את

Let my people know

רשימות על לימוד גמרא

מאמר רביעי בסדרה

יואל שפיץ

הכותב הוא תלמיד של הרב שטיינזלץ, מורה לגמרא ומנהל את פרויקט ההנגשה הפדגוגית של מפעל הביאור 'שטיינזלץ'

"הפרויקט שמוטל עליכם לבצע כאן בישיבה הוא פשוט מאוד: לסיים תנ"ך, ש"ס בבלי, שולחן ערוך וזוהר - זה הכל". למראה פנינו המשתוממים והקצת-מבוהלים הרב פירט: "תבינו, אתם חלק מעם שבו אין מעמדות. אין חיילים פשוטים וגנרלים. ביהדות כולם גנרלים - וגנרל צריך לדעת".

בהזדמנות אחרת, שאלתי את הרב מדוע כאיש צעיר הוא התחיל דווקא במשימה העצומה של כתיבת 'התלמוד המבואר' ולא, למשל, בכתיבת ספר עממי וקל יותר על היהדות. תשובתו של הרב הייתה ברורה: "רצייתי שכל אחד ידע, רצייתי שלכל נשמה יהודית תהיה הגישה לדברים כפי שהם, גישה למקור. שאף אחד לא יישאר 'קטן'. הסיסמא שמנחה אותי היא - let my people know, כל יהודי נקרא לדעת - כמה שיותר".

כולנו לומדים גמרא משום שכבר משה רבינו התפלל: "מי ייתן כל עם ה' נביאים". נביאים, לא פחות. כולם צריכים להיות בפנים, כולם צריכים לדעת, קטנים כגדולים.

הגמרא היא הזמנה הפונה לכולם: "בואו! תהיו חלק".

כעת נותר רק להיענות להזמנה, זו חובה שאין זכות מתוקה הימנה. אז קדימה, בואו ונלמד.

את בנו גמרא משום שהוא שואף שהבן שלו יהיה כמו זרע שנושא בחובו את כל היהדות. כך, גם אם הזרע יעמוד מול מציאות חדשה ואתגרים מגוונים, הידע שמקופל בתוכו יצמיח מחדש ענפים, פרחים ופירות. רק כך נדוד יהודים בכל העולם והקימו פעם אחר פעם קהילות לומדות ויודעות, רק כך נכין גם אנו את עצמנו לעתיד, לעולם שוודאי ימשיך וישתנה.

המחויבות ליצור יהודים שנושאים על גבם את כל היהדות כולה, החובה לגדל דור שמבין ויודע, ולא רק עושה - מונחת על כתפינו. כן, שלי ושלך.

כולכם קצינים

אני נזכר ברגע בו הבנתי שעלי ללמוד, הרגע בו הבנתי שהחובה מוטלת על כתפיי שלי. זה היה באחד השבועות הראשונים של חודש אלול. הייתי תלמיד בכיתה ט' בישיבת מקור-חיים, והרגעים שאני הולך לתאר עכשיו, שינו לי את החיים - פשוטו כמשמעו.

לכיתה נכנס איש מבוגר ונשוא פנים (אחרי זה הסתבר לי שזה הרב עדין שטיינזלץ), הוא נעמד מולנו ואמר:

yaelkab@gmail.com

יעל קבסה

נשים

שלוש תהלוכות ועוד אחת

מוחלט, או בככי קורע לב שמנסר את השקט. קשה הפרידה.

לידה. חתונה. מיתה. נקודות ההשקה בין העולם הזה ובין הנצח. הנשמה עוברת בדרכה מנקודת מפגש אחת לשנייה. וככל אותם מפגשים מתאספים אנשים ומגיעים ללוות את הנשמה במסעה. עומדים הם על החוף, מברכים אותה בליבם, שרים לה כפיהם, ומנופפים בידיהם לשלום. והיא על סיפון האנייה המתרחקת, נפרדת מהם ומפליגה לארץ חדשה ולא-נודעת.

באותו הרחוב ובאותה השכונה בה נפרדנו מעלמת החן שהלכה לעולמה - שוב התכנסות של קהל רב. אותם בני משפחה ואותם חברים, אותו הבית, אפילו אותה השעה ביום. גם הפעם היעד הוא בית הכנסת. אך הפעם אין במרכז התהלוכה גוף בשר ודם, כי אם מתנת-עליון עטופה בחומר: מתחת לחופת הקטיפה הרקומה מחבק אבי הנערה ספר תורה גדול ומפואר, ורוקד איתו כמו ילד בדבקות ובריכוז. סביבו אנשים רבים נרגשים ושמחים, מחליפים ברכות בקולי קולות ושרים יחד עם המוזיקה. על הבד שחובק את ספר התורה רקום שמה באותיות גדולות. ת.נ.צ.ב.ה.

בואו דבר ה' מעולמות עליונים וימלא את חסרונו של הנשמות שהיו ואינן עוד בעולם הזה, וימלא את חסרונו הנצחי שלנו, הנשמות שעוד ישנן בעולם הזה.

והנה מרחוק מגיע החתן... צועד זקוף ושקט במרכז התהלוכה והמלווים מקיפים אותו מכל עבר.

לא ברעש ולא בכוח, כי אם בשירת רבים חרישית ועוצמתית של קהל רב שנשמע כאיש אחד.

הנשים כולן משתתקות ומקשיבות לקול התפילה. התהלוכה, כמו גל רחב וגדול שעולה בשקט מן הים, נע בהחלטיות ובענווה אל נקודת המפגש עם החוף.

פרידה

נערה יקרה נפרדה מן העולם טרם זמנה. היא עוד הספיקה להכיר בחור, להתארס עמו ולהתחיל לתכנן את החתונה. אבל במקום ללוותה אל החופה, נאלצו הוריה ללוות אותה אל עולם שכולו טוב.

ברחוב ליד ביתי יש אנשים רבים, הכביש חסום למכוניות ואפילו על המדרכה אין מקום. השכנים, הדודים ובני הדודים, כל המשפחה המורחבת, כל החברים והחברות מהילדות, מהאולפנה, מהשירות, מהלימודים, מהטיולים המשותפים, כולם הגיעו להיפרד.

מתכנסים סמוך לבית ההורים, וממתינים בשקט הלום-תדהמה עד אשר יוצאת התהלוכה ללוות את הנערה לדרכה האחרונה בעולם הזה, אל רחבת ההספדים ליד בית הכנסת.

במרכז התהלוכה מובלת האלונקה, ועליה מוטל הגוף ללא רוח-חיים. סביב סביב מעגלים של אנשים מקיפים ועוטפים אותה, צועדים בשקט

זריחה

מחלקת חדרי ניתוח במרכז הרפואי. אני נמצאת בחדר ההמתנה של בני המשפחה.

בחדרי הניתוח הקרובים מתבצעים גם ניתוחים קיסריים, והנה עוברת לידינו עגלה ועליה עריסת פלסטיק שקופה, בתוכה תינוק זעיר אדום-פנים ומעוך קצת כמו שרק תינוק חדש יכול להיראות. הגלגלים תחתיו חורקים בקול צווחה דקה, התקררה מעליו מתחלפת במהירות - קלקר אקוסטי, נורות פלורוסנט, משקופים, שוב קלקר, מעלית... ספק אם הוא בכלל מסוגל לראות אותם בשעה הראשונה לחייו.

מאחורי העגלה הולך אבא נרגש, לצדו אחות חייכנית ואמפתית אוחות בסמכותיות בעריסה. וקצת מאחור משותרת הסבתא הטרייה ומשדרת לכל המשפחה דיווחים מעורכנים בפלאפון, כולם מלווים את האיש הקטן שהרגע חולץ בשלום מבטן אמו בדרך למחלקת היילודים.

נשמה חדשה יורדת לעולם בתוך כן-אנוש, יוצאת לדרך חדשה לחלוטין. ללמוד את העולם ולהכיר את הבריאיה.

מפגש

חברה יקרה שהמתינה שנים רבות לבן זוגה סוף סוף מתחתנת! סביבה צובאות המון נשים מכל תחנות ההמתנה המתארכת שעברה, מנגנות ושרות לה. כולן יפות ונרגשות, מחליפות ביניהן מבטי הזדהות של רווחה ושמחה אחרי שתקופה ארוכה ייחלו כולן יחד איתה לחתונה הזו.

ספרי איכות לכל המשפחה להשיג בחנויות הספרים המובחרות הפצה ראשית: 03-9600770

זלמן רודרמן להתרגש, להחכים, ליהנות.

הרב חזקוני:
"מ"י שישישם בשמחה י'
אוציאנו מן המצר אל
המרחב, מן הגשש אל
הרחו ומן המחיתנים."

יום חמישי
21:30
ההתעודות
המסורות
עם ה'חזרן'
לאגברם
הרב יואל כהן

הרב יואל כהן שליט"א היה החזרן הראשי של הרבי מליובאוויטש זצ"ל, במשך שנים רבות. המסורות והמחשבות של הרבי בשבתות וימים טובים מוזכרות, ומעלה אותם על הכתב.

הוא נמנה על-ידי הרבי לערוך את ספר המערכים - האנציקלופדיה של חרות חב"ד מעמקה ורחבה ועשרת שנים הוא עסק בלימוד והסברת מעיינות חסידות חב"ד.

בנוסף להתעודות זו, ממקימ התעודות נוספת בבנייני האומה עם הרב יואל כהן ביום רביעי, ליל י"ט בכסלו.

22:00
יום רביעי
התעודות
מוזיקליות
עם המשפיעים
מענדל ראטה
מרדכי גרנביץ
יוסף גייקובסון
לאגברם

יום שני
20:30

התעודות
לנשים

עם הרבנית
אורה רבקה וינגרט
והרבנית
יחזקאל מזרחי

לידוי מוזיקלי
להקת "אחותי"

ניחוח של פעם

מנחבי רבי יוסף יצחק שניאורסון

אחד החסידים, יליד פולוצק, צורף זהב ומתקן שעונים, שהעתיק מקום מגורו לעיר וולדימיר - ברוסיה הפנימית - בא אל הוד כ"ק אאזמו"ר מוה"ר שמואל צוקללה"ה נבג"ם זי"ע, ושאלהו הוד כ"ק אאזמו"ר אם יש לו קביעות ללמוד ברכים.

ויען החסיד שהוא לומד לעצמו שעה בכל יום, ועליו גם להכין עצמו לקריאת התורה, כי מבלעדו אין איש בעיר היודע לקרוא בתורה, ובכל הקהילה ישנם רק שני אנשים היכולים לעבור לפני התיבה ואחד מהם הוא השוחט-ובודק, אבל לקרוא בתורה אינם יכולים.

ויספר אודות היהודים תושבי וולדימיר שאנשים פשוטים המה ובורים גמורים, כי רובם הם מהקנטוניסטים [ילדים יהודיים שנחטפו ממשפחותיהם לחינוך בצבא הצאר למשך 35 שנה] והשאר מאנשי חיל ניקולאי, "ניקאלאיעווסקי סאלדאטן", וכולם מדברים רוסית ומתנהגים כמנהג שכניהם הרוסים, ועל הרוב אינם יודעים

מה' מצעדי גבר כוננו

הבעל שם טוב אמר שהשם יתברך מביא נשמה יהודית לעולם הזה לחיות שבעים-שמונים שנה כדי לעשות טובה ליהודי בגשמיות ובפרט ברוחניות

טעות נוספת, שאתה חושב שעבודת פרנסתך היא מה שאתה צורך כסף וזהב ושען, אתה טועה טעות גדולה.

"עבודתו של יהודי היא תורה ועבודה. השם יתברך העביר אותך מפולוצק לוולדימיר, והביאך בין הקנטוניסטים הפשוטים וחילי ניקולאי כדי שתפעל בהם משהו ביהדות. הבעל שם טוב אמר שהשם יתברך מביא נשמה יהודית לעולם הזה לחיות שבעים-שמונים שנה כדי לעשות טובה ליהודי בגשמיות ובפרט ברוחניות. אותו יהודי הסובר שהשם יתברך מעביר יהודי ממקום למקום בגלל פרנסה הוא מקטני אמנה, הוא בעל חסרון באמונה, שכן בכל מקום נתן השם יתברך לחם לכל בשר, הרי מאי נפקא מינה פולוצק או וולדימיר. בירכתי אותך שתצליח - ברכה עוזרת כאשר עושים; כאשר לא עושים - אין גם בכוח הברכה לעזור."

דברי קודש הקדשים, הוד כ"ק אאזמו"ר, אינם צריכים ביאור והסבר כי מובנים המה באר היטב לכל הקורא אותם, אבל דורשים שימת לב שלא יהיה כקורא בספר איזה סיפור אשר מכיון שסוגרים את הספר הרי הענין יוצא מן הלב, כמאמר "נכנס באחת מאוניו ויצא בשניה", כי אם ישים אל לבו גם הוא להתבונן על מעמדו ומצבו ולשאול את עצמו: למה הביאני השם יתברך אל המקום הזה? מה מהדברים הטובים בתורה, מצוות ומדות טובות עשיתי במקום הזה? האם מלאתי את חובתי שליחותי?

(על פי אגרות קודש חלק ז עמ' כ)

גם להתפלל ועונים רק אמן אחרי הש"ץ ובקושי יכולים לבכך על התורה.

החסיד: "פרנסתי בפולוצק היתה דחוקה"

וישאלהו הוד כ"ק אאזמו"ר: "ומה מעשיך שם? ולמה נסעת לשם והחלפת את העיר פולוצק - עיר ואם בישראל - לעיר וולדימיר, עיר שוממה מידועי תורה וממחבבי מצוה?"

ויען החסיד: "הנני עוסק שם במלאכתי, מלאכת צורף כלי כסף וזהב ותיקון שעונים, ובוודאי לבי כואב על אשר החלפתי את עיר מולדתי פולוצק המלאה בני תורה ויראי אלקים, שתי ישיבות והרבה חדרים, הרבה בתי כנסיות שמתפללים בהם מעלות השחר עד חצות הלילה, על העיר וולדימיר השוממה; אבל מה לעשות כי פרנסתי שם היתה דחוקה, לא עלינו, וגם שאלתי אז את פי הוד כ"ק ארמו"ר, והסכים לי ויברכני, ותהלה לא-ל שברכתו נתקיימה ויש לי שם פרנסה בשופי".

הרבי: "לא לשם פרנסה גשמית הביא אותך השי"ת לוולדימיר"

ויאמר לו הוד כ"ק אאזמו"ר - הלשון בדיוק כפי שסיפר החסיד: "אתה טועה, לא לשם פרנסה גשמית הביא אותך השי"ת לוולדימיר. המאמין בה' ובתורתו ובהשגחה פרטית, יכול הוא וחייב להבין שלשם פרנסה גשמית לא יעקור השם יתברך יהודי ומשפחתו מעיר יהודית, ולהעבירו למדבר שוממה בין עמי הארץ ובורים. הסיבה לטעותך היא

הבעל שם טוב אומר...

הרב שמואל טל ראש ישיבת תורת החיים

הדעת הפנימית של ארץ ישראל

שמעתי ממורי: כל רבי מארץ ישראל, ורב מבבל. כי מעשה האדם הכל ייחודים על ידי חכמה - ר, ובינה - ב. רק בארץ ישראל נוסף עוד י נבועי בחינת הדעת, מוה שאין כן בחוץ לארץ בלא דעת. ודברי פי חכם הן.

כתונת פסים נשא ד"ה ולכן שאל

בשבוע שעבר עסקנו בממד החיצוני של דברי הבעל שם טוב הללו: חיבור התורה והמעשים, במשמעות של לימוד על מת לעשות ועשיית מה שלומדים. השבוע נעסוק בממד הפנימי של חיבור התורה והמעשים, ונבאר את מעלתם ותפקידם המיוחד של תלמידי החכמים שבארץ ישראל.

הממד הפנימי של הדעת הוא החיבור של האדם אל דבר ה' בכל מאודו ובכל לבו, וקיום התורה והמצוות בדבקות, בהתלהבות ובחיות. מקומה של הדעת הוא הלב של האדם, שהוא המקום המחבר בין החכמה והאמת האלוקיים ובין האמת המעשית.

הרמב"ן (דרשה לראש השנה) כתב ש'דעת' עניינה דבקות. וכן כתבו השל"ה, התולדות יעקב יוסף (נשא ד"ה וענין) והדגל מחנה אפרים (ואתחנן ד"ה מצוה) וכן כתב ארמו"ר הזקן (נתיב, ליקוטי אמרים א): "הדעת הוא מלשון 'והאדם ידע את חוה', והוא לשון התקשרות והתחברות, שמקשר דעתו בקשר אמיץ וחזק מאוד". החיבור החזק של הלב אל התורה מעורר רגש של קרבת ה', דבקות ושמחה. ומזה נוצרת לאדם גם מוטיבציה לעבוד את ה' ולפעול בעולם. לעומת

מהדורה חדשה ומפוארת

סט הספרים דרני החסידות

ברקים בחיי החסידים משיחות הרבי הרי"ף מליובאוויטש זי"ע

להשיג ביריד ספרי החסידות "י"ט כסלו

יום רביעי
כנס החסידות
לאברים

מסע מרתק בעקבות משנתם של גדולי החסידות לענפיה

מספר המקומות מוגבל
הרשום מראש חובה!
המכניח לאברים 6.12.2017

יום רביעי
י"ח כסלו
6.12.2017

השיעורים לבחירה

מאמר הרבי מליובאוויטש הרב יחזקע שפירא ראש ישיבת רמת גן	נועם אלימלך הרב שמואל טל ראש ישיבת חוות החיים	ליקוטי מוהר"ן הרב שמעון טייטלבוך מרבני עמותת מגולתא
קולגה ופסיכואטא הרב ישראל יצחק מנדלזון גאב"ד קוממיות ירושלים	מאור עיניים הרב יצחק שלח מראשי ישיבת מעלה אדומים	מורה אור ולקוטי מורה הרב מנחם ברוך מערולי הסדרה המבוארת
איזניאא הרב אריה תדלר ראש ישיבת רמלה	לקוטי אמרים - תניא הרב יוסף יצחק גייקובסון מרצה בכיר בחסידות	תבעל שם טוב הרב מנדל ויכר ראש כולל קה"ת מלאכי

16:30 - 17:30
17:45 - 18:45
19:00 - 20:00
20:30

המופע המרכזי - "צמאה" פרטים בעמוד 6

יום שני
כנס החסידות
לנשים

עלצבי
פאנל שמחה בעבודת ה'

יום שני
ט"ז כסלו
4.12.2017

מספר המקומות מוגבל
הרשום מראש חובה!
המכניח לנשים

יום שני
ט"ז כסלו
4.12.2017

יום שלישי
כנס החסידות
לאברים ונשים

המצפן
החסידים

מספר המקומות מוגבל
הרשום מראש חובה!
המכניח לאברים ונשים
השיעור נפרד

יום שלישי
י"ז כסלו
5.12.2017

קבלת פנים סיוך מודרך בידי החסידות עם הרב שמואל משה פרידמן	קבלת פנים מבחן הרצאות פרדס הרב יואב אקריש הרב אסתר אבו ישראל הרב מנחם ברוך
13:00	15:00
13:30	16:00
17:00	17:00
18:30	19:00
19:00	20:30
19:15	20:30

המצפן
פאנל מיוחד עם:
צבי יחזקאלי,
ידידיה מאיר
אבי ריט

המופע המרכזי "צמאה"

המופע המרכזי "צמאה"

המופע המרכזי "צמאה"

יום שני
כנס החסידות
לנשים

פאנל שמחה בעבודת השם

17:00

קוים מנחים
חנינו לערכי החסידות והצגת הקומיקס החדש על בעל התניא
במשפתים:
מנחם ובה אל אפשטיין

16:00

קוים מנחים
חנינו לערכי החסידות והצגת הקומיקס החדש על בעל התניא
במשפתים:
מנחם ובה אל אפשטיין

17:00

הוצרה כמורה דרר
שיחוש במובנות מחמל"ר
ציון הקומיקס ובלים
משעיים לחיי היום יום

19:15

שמותא מאה
הרב יוסף יצחק גייקובסון

20:30

המופע המרכזי "צמאה"

על הניסים ועל הנפלאות

בתנו עטרת נולדה לפני 4 שנים בט' בתשרי, ערב יום הכיפורים, לכן קיבלה שם כל כך גדול וחזק, שם שמכתיר את הקדוש ברוך הוא, "עטרת".

מיום הולדתה ועד לפני כחודש וחצי הייתה ברוך השם ילדה בריאה לחלוטין. ביום שלישי לפני כחודש וחצי היו לה חום והקאות שאובחנו כווירוס. בבוקר יום שני שלאחר מכן נראה היה לי שמצבה הוחמר. מדידת חום הראתה שיש לה 40.2 מעלות חום. לאחר התייעצות נסענו איתה לטר"ם, שם נבדקה בבדיקות שגרתיות. הייתה לי הרגשה לא טובה וביקשתי מהרופא שיבדוק קשיות עורף, כדי לשלול דלקת קרום המוח. הוא סרב. חזרתי על בקשתי והוא סרב בשנית ושלח אותנו הביתה. בבית עטרת הרגישה מאוד לא טוב והלכה לישון. בערב הופיעו על פניה שטפי דם שלא הכרנו. מתוך בורות חשבנו שזה בגלל חום גבוה, נתנו לה אקמול והשכבנו אותה לישון. בבוקר היה כבר כל גופה מכוסה שטפי דם. לאחר התייעצות טלפונית עם ד"ר מתי ארליכמן, שהיה אז רופא המשפחה שלנו, נסענו למיון ילדים בשערי צדק.

לפני שנכנסנו חשבנו שנחכה עוד כמה שעות עד שנטופל.

נכנסתי עם עטרת למיון ילדים. אחות בשם תקווה שראתה אותנו קלטה מיד את מצבה של עטרת, לקחה אותה ורצה איתה לחדר טיפולים עוד לפני שנרשמו בקבלה. תוך שניות היה החדר מלא מפה לפה ברופאים ואחיות. כולם חבשו על פניהם מסיכות בד ועטו כפפות על ידיהם. התחילו לחבר את עטרת לאיין ספור מכשירים ועירוויים.

אחד הרופאים ניגש ואמר לנו שהמצב אינו טוב. לעטרת אין הרבה סיכויים לחיות יותר מ-24 שעות, כיוון שפגע בה חיידק טורף האלים ביותר (מנינגוקוקוס). הוא הוסיף שהסיכוי להחלמה במצב בו היא הגיעה שואף לאפס.

(חיידק המנינגוקוקוס תוקף 3 מתוך 100,000 אנשים בממוצע. הוא פוגע באברים כמו לב, ראות, אוזניים, מפרקים, מעי וכליות, לאחר מכן יוצר דלקת קרום המוח ומביא לקריסת מערכות מהירה ביותר. לקינוח הוא יוצא בצורת שטפי דם, כך שלאחר שהכתמים יצאו זה לרוב עניין של כמה שעות עד שהחולה הולך לעולמו ל"ע).

קשה לתאר את תחושותינו אז. לא העלינו על דעתנו שבתנו האהובה נמצאת במצב כל כך קשה. הוציאו אותנו מהמיון, ישבנו בחוץ ובכינו כפי שלא בכינו מעולם. ואז קרה לי משהו שאני מתקשה מאוד להסביר. פתאום הרגשתי תחושה מאוד חזקה של אמונה פשוטה ותמימה ואמרתי לאלדד: "לרופא יש את הידע הרפואי והוא חייב למסור לנו אותו. לנו יש את ריבוננו של עולם, שהוא קובע מי יחיה ומי ימות, והקדוש ברוך הוא, שהוא זה שנתן את המחלה הוא היחיד שיכול להסיר אותה. אני בטוחה", הוספתי, "ב-100 אחוזים, ולא רק 99.99, שעטרת תבריא ותחזור להיות אותה ילדה מקסימה כפי שהייתה".

ב"ה

למערכת קרוב אליך,
שלום וברכה

אתחיל בוידוי אישי: את הגיליון שלכם, אני קוראת מדי שבת מהמילה הראשונה ועד האחרונה (מדלגת רק על הפרסומות...). בגיליון של פרשת וירא קראתי את הסיפורים המדהימים שאנשים סיפרו על הניסיונות בהם עמדו לפני ואחרי הולדת ילדיהם. אשמח מאוד לשתף בנס גדול מאוד שקרה לנו, לפני בדיוק עשר שנים, בימים אלו ממש. מצרפת לכם את הסיפור.

ככ"ג בחשוון תשס"ח אובחנה בתנו עטרת כחולה בעקבות פגיעת "החיידק הטורף". שבועיים לאחר מכן היא שוחררה הביתה, מוגדרת כ"נס רפואי". עברו עלינו ימים מאוד קשים, ארוכים ומטלטלים רגשית באותה תקופה. כחודש לאחר ששבנו הביתה ניסיתי לכתוב את סיפור הנס. הסיפור שכתבתי בזמנו היה לא מסודר ולא מאורגן וחסרו בו פרטים רבים, אותם בחרתי שלא לספר באותם הימים. שנתיים לאחר מכן, לקחתי את סיפור הגלם הראשוני והוספתי עליו פרטים שאז בחרתי שלא לספר, והיום אני מבינה כי הם חשובים לקבלת תמונה שלמה. הסיפור המשוחרר לפניכם.

תודה

ושנזכה לגאולה מלאה בקרוב ממש!
אביגל כהן,
כוכב השחר

מאותו רגע הרגשנו תחושה גדולה של כוח ועוצמה ולא הפסקנו לרגע להתפלל ולקרוא תהילים. כמו כן העברנו הודעות לאנשים שונים בבקשה שיתפללו עליה.

כפי שהסתבר מאוחר יותר, התפללות אכן התקבלו.

עטרת טופלה בידי צוות רופאים מקצועי, מיומן ומסודר ביותר שעשו עבודה נאמנה. היא אושפזה במחלקת טיפול נמרץ ילדים, מורדמת ומנושמת, מחוברת לאין ספור מכשירים, כשרופא ואחות צמודים אליה 24 שעות ביממה ובודקים אותה כמעט ללא הפסקה.

ביום רביעי בלילה, לאחר שעברו למעלה מ-24 שעות מאז אשפוזו, בא רופא עיניים והרחיב לעטרת את אישוני עיניה על מנת לבדוק את המוח בדרך זו. מה שהוא ראה לא מצא חן בעיניו. הרופאה המטפלת שלנו, מנהלת מחלקת טיפול נמרץ ילדים, ד"ר שרית שחרורקני הייתה כבר לבושה בבגדיה, כשהיא מתכוונת לצאת. מה שהוא אמר לה גרם לה לחזור וללבוש מחדש את מדיה, לקרוא למספר רופאים נוספים ולהוריד את מיטתה של עטרת לחדר שבו מתבצעות בדיקות c.t. הרופאים יצאו מחדר הבדיקה בפנים מאוד חמורות ודיווחו לנו על שטפי דם ובצקות שנמצאות עכשיו במוחה של עטרת. בצקות ושטפי דם לא עוברים מעצמם ולרפואה אין פתרון לכך. הממצאים האלו היו לפי דברי הרופאים סימן מאוד לא טוב לגבי סיכוייה להישאר בחיים, וגם אם היא כן תחיה, לדבריהם צפויה לה כנראה פגיעה מוחית.

באותם רגעים נכחו איתנו בחדר כמה חברים. לכולם היו דמעות בעיניים. אחת מחברותיי שנכחו שם סיפרה לי כמה שבועות לאחר ששבנו הביתה, שכשראיתי אותם בוכים עמדתי מול כולם ואמרתי: "תפסיקו לבכות, תתפללו!!" תגובה כזו מאוד לא אופיינית לי, כמו הרבה תגובות לא אופייניות שהיו לי במהלך כל המחלה.

תוצאות בדיקת ה-c.t. הראו לנו באופן חד משמעי עד כמה החידק הטורף פגע בה קשות, ועד כמה חייה תלויים מנגד ממש כחוט השערה. כשהגיעו התוצאות השעה הייתה מאוד מאוחרת בלילה. למרות השעה החלטנו לנסות ולהגיע לרב מרדכי אליהו זצוק"ל כדי שיברך אותה וידיך אותנו כיצד להמשיך לפעול. קשר טלפוני לא הצלחנו ליצור, ופנינו לגיסי מאוד מקורב לרב זצוק"ל וביקשנו שישגי קשר עם הרב עבורנו. בגלל השעה המאוחרת יצר גיסי את הקשר דרך בן הרב, שלמה. ביקשנו לשאול את הרב גם האם יש צורך להחליף את שמה. תשובתו הייתה חד משמעית: לא. שמה הוא שם חזק. הרב הורה לנו לערוך לה ליד מיטתה פדיון נפש ופדיון כפרות. בעלי קיבל מהרב הסבר מפורט איך לערוך טקס זה, ועשה בדיוק כפי שהורה הרב.

באותו ערב בעלי אלדד נשאר לישון איתה ואני נסעתי הביתה.

בבוקר כשנכנסתי למטבח ראיתי על המקרר פתק ששמתי עליו כמעט שנתיים קודם. בפתק היה מספר טלפון של רב. את הפתק נתנה לי חברה שנתיים קודם לכן, לאחר שסיפרה לי על חברה שלה שחייתה עקרה 10 שנים והלכה לקבר הרשב"י להתפלל. כשיצאה משם פגש אותה רב צעיר ששמו הרב אליהו בן-טובים ושאל אותה: "באת להתפלל על פרי בטן?" "כן", היא ענתה. הרב בירך אותה ואמר לה: "תוך 9 חודשים תזמיני אותי לברית". אתמול, כך סיפרה השכנה, הייתה הברית. הסיפור מאוד הרשים אותי בזמנו וביקשתי שתשיג לי את מספר הטלפון של הרב בן-טובים. "שיהיה בבית", כך אמרתי לה.

שנתיים היה אותו הפתק על המקרר ובאותו בוקר הבנתי למה. התקשרתי לרב. על הפתק היה כתוב "לנסות עד שתופסים. קשה לתפוס". בצלצול הראשון הרב ענה לי. סיפרתי לו שלבתי יש חידק טורף, שהרופאים לא נתנו לה אפילו 24 שעות לחיות כשהגיעה לבית החולים, ושמוחה מלא בבצקות ושטפי דם. הרב כתב כל מה שסיפרתי לו והקריא לי את מה שכתב. הופתעתי מאוד שהוא הוסיף והקריא פרטים עליה שלא מסרתי לו, כמו העובדה שהיא בת 4. הרב אמר לי: "תראי, אין מקרה. בדיוק היום אנחנו עושים סיום למשנה הברורה בקבר האר"י בצפת. נבקש שם רחמים עליה".

כשהרב אמר את המילים האלה עברה צמרמורת בכל גופי. מולי, בארון הספרים עמדה בין השאר, כמובן, המשנה ברורה, אבל על הקיר שליד אותו ארון תלוי מכתב שכתב החפץ חיים זצ"ל (בעל המשנה ברורה) לאחות סבתי שהייתה בת משפחתו עם איחולי ברכות לרגל אירוסיה.

"הרב", אמרתי לו, "לחפץ חיים (בעל המשנה ברורה), הייתה אחות בשם חנה שהייתה אשתו של ר' אריה זליג לייב גלברט. אני דור חמישי מאותה אחות. הרב, בבקשה, כשאתם עושים את הסיום, תפנה לחפץ חיים ותבקש ממנו שיגש לפני כיסא הכבוד ויבקש רחמים על בתי. תגיד לו שהילדה הזו, עטרת בת אביגל, היא נינה של מרים גלברט, בבקשה שיתפלל עליה!!!"

הרב שהזדעזע גם הוא הבטיח לי שכך ייעשה.

למחרת, ביום שישי, הגיע רופא העיניים כדי לערוך שנית את הבדיקה. מה שהוא ראה הקפיץ אותו והוא הלך לדווח לד"ר שחרורקני. הם הורידו שנית את מיטתה לחדר ה-C.T. אני חיכיתי בחוץ והיה נדמה לי כאילו עברו שעתים לפחות מאז שנכנסו לבדיקה ועד שיצאו. כשהרופאים יצאו מהחדר הזה, זו הייתה הפעם הראשונה שראיתי חיוך על פניהם. "אין לנו הסבר רפואי למה שקרה, אבל כל הבצקות ושטפי הדם נעלמו".

"אין הסבר רפואי" היה משפט ששמענו הרבה באותם ימים.

בתחילת השבוע הבא החליטו להתחיל ולהוריד את המינונים של ההרדמה ולנסות להעירה. תוך כ-24 שעות היא התעוררה. היא

תלחיד כיתה חי'!
טיים לב!

הישיבה התיכונית אורט נצרת עילית
מזמינה אותך ליומיים של מסע

איפה? בישיבה התיכונית לחינוך תורני
סביבתי ונצרת עילית

חתי? כ"ג-ל כסליו 17-18.12

מה בתכנית?
טיול אתגרי
odt
חדר בריחה
מסיבת חנוכה
הדלקת נרות
ועוד הרבה דברים מעניינים!

מתנה לכל משתתף!

מהרו להירשם מספר המקומות מוגבל!!
להצטרפות: 0546234976 • ytni100@gmail.com

0524763614 ימ"ח 100

להרשמה מהירה
סירקו את הקוד!!!

תודה לרופאים:

ד"ר מתי ארליכמן, המלאך הטוב, שהיה אצלנו כל יום, לפחות 3-4 פעמים, נכנס אליה, התעדכן לפרטי פרטים, ניסה להרגיע ולעודד אותנו חוש ההומור שלו ונתן לנו תחושה של אופטימיות ושאלנו בידיים טובות.

לד"ר שרית שחרור, רופאה מדהימה, מנהלת מחלקת טיפול נמרץ ילדים. אישה מקסימה, מטורה ומקצועית ביותר המנהלת את היחידה והצוות במיומנות ניהולית נדירה, שהייתה סבלנית ובעלת אורך רוח להסביר, לעודד ולחזק את רוחנו, ומאידך הבהירה לנו את חומרת המצב. היא עשתה עם עטרת ימים ולילות אף בזמן שהייתה אמורה להיות בביתה. אי אפשר היה שלא לחוש את השמחה האמתית שחשה כשראתה את עטרת בריאה.

ד"ר רומן בס, יד ימינה של ד"ר שרית. רופא מקצועי מסור, רגיש, אנושי ומימין ביותר, שבמקצועיות רבה ידע להנחות את הרופאים והאחיות, ולהסביר בכל פעם שביקשנו לדעת את מצבה ומה נעשה בטיפול. ראינו דמעות בעיניו של הרופא הוותיק כשבאנו עם עטרת, הולכת על רגליה, מספר שבועות לאחר שהשתחררה כדי לומר תודה.

האחות המקסימה, תקווה, שרק העיפה בה מבט במימן ומיד זיהתה במה מדובר, התחילה לטפל בה והזעיקה את כל הצוות תוך שניות מעטות.

צוות האחיות של טיפול נמרץ ילדים שטיפלו במסירות רבה וידעו גם איך להרגיע, לעודד ולסייע.

ד"ר אורי מימון, שניצח עם אנשי צוותו במיומנות, מקצועיות ובמהירות על קבלתה במימן ועל הטיפול הראשוני בה. ד"ר מימון קיבל אותה במחלקת ילדים כשהורדה ממחלקת טיפול נמרץ.

ד"ר יחיאל שלינגר, מנהל היחידה למחלות זיהומיות, שהגיע מספר פעמים להנחות ולייעץ ולהסביר לנו על החיידק.

ד"ר יובל, נירולוג הילדים, שבדק אותה אין ספור פעמים. תמרה בן שחר, הפיזיותרפיסטית שעזרה לעטרת לשוב ולעמוד על רגליה וללכת מחדש.

הליצן הרפואי הרגיש והמדהים כל כך, שהצליח להעלות חיוך על שפתיה, ד"ר סבבה החמוד.

תודה מיוחדת להורינו, אחינו ואחיותינו והרודים המקסימים שהיו איתנו ותמכו בנו לאורך כל הדרך.

ובישוב גומל החסדים שלנו:

קודם כל תודה גדולה מעומק הלב למשפחת עוז, שכל ילדינו גרו והתפנקו אצלם במשך כל השבועיים האלה, הרגישו שם כל כך טוב עד שכמעט ולא רצו לחזור הביתה. גם אחננו הרגשו מאד בנוח להישאר בבית הרפואה ולא לדאוג, כי ידענו שטוב לילדים ושהם בידיים הכי טובות שיש.

לשכנות המקסימות אביגל נימני, אסנת וטליה שמח ומירב עייני שטיפלו בביתנו כל כך יפה וניקו לי אפילו את המקרר והקרמיקות במטבח.

לאסתר קישק כהן שארגנה אין ספור מפגשים לאמירת תהילים וברכות שעזרו כל כך.

לכל הילדים, הנשים הצדקניות וכל ציבור המתפללים שהוסיפו ברכות בתפילות מדי יום ביומו.

לאפרת שניידר על שפעמיים ארגנה נשים להפרשת חלה. למשמרות של 24 שעות תפילות רצופות.

לכל מי שהעביר את שמה לתפילה בארץ, ואף מעבר לים.

לכל הנשים המקסימות ששלחו מטעמים בתקופת שהותנו בבית הרפואה וגם כשכבר חזרנו הביתה.

לכל הציבור הגדול, שהודדה איתנו, ביקר בבית הרפואה, התפלל בלי סוף, התקשר לשאול לשלומנו ולאלה שהתעניינו ולא התקשרו כיוון שחשו שהם מפריעים, אבל לבם היה איתנו וחשנו אותם.

אין סוף תודות לכולם!!!

עטרת, אלדד ואביגל כהן

כוכב השחר (=561, בגימטריה "גמילות חסד")

הייתה חלשה מאוד, אבל בגלל הצורך במיטות בטיפול נמרץ היא הורדה למחלקת ילדים ואז עברו עליה 48 שעות קשות ביותר: גופה היה רפוי לגמרי, ללא כל שריר שעובד. בנוסף לכך היא הקיאה ושלשלה כמעט ללא הפסקה, היא כמעט ולא הסכימה לשום קרבה לאף אחד, לא הייתה לה שום תקשורת איתנו, לא מילולית ולא גופנית. היו לה תגובות מאוד מזוירות. היא לא הפסיקה לנהום ולהשמיע קולות מזוירים, ללא כל מילה ברורה, במשך יותר מ-48 שעות. באותן שעות היו לה רק שני קטעי שינה קצרים של כ-45 דקות בלבד. אז באו אלינו הרופאים ואמרו: "יש לה כנראה נזק מוחי". אני לא הייתי מוכנה לקבל את הפרשנות הזו וחזרתי ואמרתי - למרות שזה היה נראה אז פשוט מגוחך - שה' יעזור והיא תחזור לעצמה, שהיא תהיה בסדר, שהנס רק התחיל והוא עוד ימשיך.

באותן 24 שעות היו שני סימנים שנתנו לי תקווה. הראשון היה כשהגיעה הגנת שלה לביקור, ולמרות הנהימות העזות שלה היא החזיקה אותה על הידיים והתחילה לשיר לה שיר שהם למדו בגן. כשעטרת שמעה את השיר היא הפסיקה את הקולות והקשיבה. אני ראיית בזה סימן מעודד. היא מזהה. מקרה שני היה בבוקר. כשעטרת שכבה במיטה, נוהמת בקולי קולות ואינה מניחה לאף אחד להתקרב אליה, נכנס ד"ר ארליכמן לחדר. כשהוא ראה אותה כך הוא נוף בה "עטרת! מה את עושה!" היא השתקקה לרגע, הסתכלה עליו ופשוט פרצה בצחוק. "היא מזהה אותה והיא תהיה בסדר", כך אמרתי. אבל המציאות הייתה קשה מאוד באותם הימים, והרופאים לא הותירו לנו תקווה בנוגע לסיכויים לאי-פגיעה מוחית. "יש כנראה פגיעה", כך אמרו לנו.

לאחר שלא ישנתי יותר מ-48 שעות רצופות חזרתי הביתה - ישר אל משפחת עוז היקרה, שכל לילדי גרו אצלם באותה תקופה, וסיפרתי על מצבה. באותם רגעים הרשיתי לעצמי לבכות. למרות שהייתה אמונה גדולה, הכאב על הסבל של הבת היה קשה מנשוא. תוך כ-5 דקות עשתה נעמי ידידתנו כמה טלפונים ואספה 12 נשים. ישבנו יחד וקראנו את התהלים המחולק. לאחר מכן עשינו "סעודת אמנים": ברכנו על מזונות, גפן, עץ, אדמה ושהכל (מג'ע א"ש), כשכל אחת מברכת לחוד וכולן עונות "אמן". לאחר מכן קראתי את "נשמת כל חי". קיבלתי על עצמי לקרוא שוב את "נשמת" בפני 10 נשים כשהכל יהיה בסדר. אני חייבת לספר שהרגשתי עוצמה מאוד חזקה בתפילה זו. הרגשתי את לבן של כל הנשים המדהימות שהיו שם איתי. כשהלכתי הביתה הדלקתי נר לרבי מאיר בעל הנס ואז פניתי לריכונו של עולם ואמרתי לו במילים פשוטות שלי: "יריבונו של עולם, אני את שלי עשיתי. תעשה בבקשה את שלך".

למחרת בבוקר אלדד התקשר אליי ואמר לי: "אביגל, קרה נס. עטרת נרדמה בסביבות השעה 20:00 והתעוררה ב-22:00. כשהיא התעוררה היא התחילה לדבר, ולא סתם לדבר אלא לספר על הקדוש ברוך הוא". מבחינתי אז, אפילו העובדה שהיא נרדמה הייתה נס. אלדד הוסיף וסיפר: "עטרת אמרה לי: 'אבא, אתה יודע, יש רק ה' אחד, והוא שקוף ולא בצבע כחול (כפי שחשבה עד אז), לא רואים אותו, והוא נמצא בכל מקום והוא אוהב אותי ושומר עליי". כך בדיוק היא אמרה. היא ישנה כל הלילה", אמר אלדד, "והיא רוצה לדבר איתך..." שאלתי אותה: "עטרת, מה שלומך?" והיא ענתה לי, מאוד בלחש ובקושי, אבל ענתה: "ברוך ה'".

קשה לתאר את התחושות שחשתי באותו רגע. חשתי באופן המוחשי ביותר כמה שהקב"ה שומע תפילה. הרגשתי שהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו "יושב" על מיטתה של עטרת, ואוחז בידה ומלטף את ראשה. לא פחות.

כשהגעתי אליה באותו בוקר אמרתי איתה יחד: "מודה אני לפניך, מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמת בחמלה, רבה אמונתך". הרגשתי ממש צמרמורות חזקות מעוצמת המילים שפתאום הפכו מוחשיות כל כך.

מאותו בוקר החל שיפור במצבה ותוך שבוע שוחררנו, כשהמשך הטיפול אמור להיעשות מהבית (בעיקר פיזיותרפיה) שכן היא עדיין לא עמדה והלכה והתקשתה מאוד לשבת. שבועיים לאחר מכן היא הצליחה אפילו לעלות במדרגות.

תוך כדי האשפוז ואחרי קרו לנו כל כך הרבה ניסיניסים, שהטוב שברופאים לא יכול להסביר אלא בעזרת ההסבר הפשוט והאמיתי ביותר - ה' שומע תפילה. ה' עוזר ועושה ניסים. התפילות הרבות שהתפללו עליה גדולי תורה, תושבי ילדי כוכב השחר ובכל הארץ וגם מחוצה לה, השיבו לה את חייה.

אנו חייבים להודות בראש ובראשונה לבורא עולם על הרחמים הגדולים שריחם על עטרת והוציאה ממש מגיא צלמות, על שנתן בנו את הכוחות להתמודד עם הניסיון הקשה הזה, ונתן לרופאים כוחות ויכולות להיות שליחים נאמנים ושלח להם את מלאכו הטוב שייסע בעדם.

יש לך גלימה?

ל אשחר & more
דרושים מנהלי לקוחות
עם כוחות על!

• ניסיון בפרסום • היכרות עם המגזר הדתי • יחסי אנוש מעולים
העבודה במשרה מלאה בירושלים

ק"ח ל: office@evp.co.il קרי פניות מתאימות תענינה

5 ימים 12 מופעי ערב

מופע הניגונים

”האבא, הרבי חזק, יכול היה לחדור לקרבו של חסיד, להוציא ולעקור את הלא טוב שבקרבו, על ידי חסידות או על ידי ניגון.”

שמים את הנשמה

**במרכז
הבמה**

בני הנוער מוזמנים
למופעים המיוחדים המשלבים
את צלילי הנפש, חיבור לעבודת
ה' ודברי המעוררות מיוחדים

מופעי צמאה לנוער

אברהם פריד

ישי ריבן

אודי דרידי

עמיר בניון

כרטיסים לקבוצות בלבד:
054-676-1353 איל

**עצב
גדול**

ק"י - י"ט כסלו
12:00, 17:00, 20:00

ימים א' ב' - לנשים בלבד
יום ג' גברים ונשים - הישיבה נפרדת
ימים ד' ה' - לגברים בלבד

ישי ריבן / אברהם פריד / אריאל זילבר / יונתן רזאל
שרים, מחוועדים וממרגשים אתכם על הבמה!
ארח מיוחד - הרב יוסי גיקובסון

אחרי שמונה שנים

האם הנ"ל ראוי להיות מפקד, מדבר יותר מדי דברי תורה, הדברים של עצמו נכנסו ללבו ולמוחו, ואחרי שמונה (!) שנים הוא נזכר שיש איזה יהודי שאולי יסכים לעזור לו בהלוויה ובשבעה של אבא שלו.

מעשי אבות סימן

בשבוע שעבר למדנו איך אברהם אבינו הצליח להרגיל את אליעזר עבדו להזכיר בפיו כל הזמן שם שמים. זה פשוט נפלא, אליעזר עושה את שליחותו בנאמנות, פונה לה' יתברך בבקשה, משתחוה לפני ה' כהודאה על הצלתו וכשמספר את הסיפור למשפחת רבקה, חוזר ומדגיש בפיו שם שמים, עד שזה משייע על לבן ובתואל, והם בעצמם מודים "ויען לבן ובתואל ויאמרו מה יצא הדבר לא נוכל דבר אליך רע או טוב, הנה רבקה לפניך קח ולך ותהי אשה לבן אדוניך כאשר דבר ה'".

בפרשתנו, כשמגיע יעקב אבינו עם המטעמים והלחם לאביו, יצחק מתפלא: "מה זה מהרת למצוא בני, ויאמר כי הקרה ה' אלקיך לפני" - מורד ליצחק אבינו שעשיו מזכיר שם שמים, והוא מבקש למשש את יעקב, כדי להיות בטוח שזה עשיו. "הקול קול יעקב" - שמזכיר שם שמים. רש"י כותב במפורש: "אמר יצחק בלבו, אין דרך עשיו להיות שם שמים שגור בפיו, וזה אמר 'כי הקרה ה' אלקיך'".

"מעשי אבות סימן לבנים" - מעשי אבותינו הקדושים טבועים בנו ומזכירים לנו איך עלינו לנהוג, לחשוב ולדבר. מה סוד ההצלחה? שם שמים! לקרוא בקול גדול בשם ה'.

הרמב"ם כותב: "והתחיל (אברהם אבינו) לעמוד ולקרוא בקול גדול לכל העם ולהודיעם שיש אלוקה אחד לכל העולם ולו ראוי לעבוד, והיה מהלך וקורא ומקבץ העם מעיר לעיר ומממלכה לממלכה... עד שנתקבצו אליו אלפים ורבות... ושתל בלבם העיקר הגדול הזה וחיבר בו ספרים והודיעו ליצחק בנו... ויצחק הודיעו ליעקב... ויעקב אבינו לימד בניו כולם... ונעשית בעולם אומה שהיא יודעת את ה'...".

אני הקטן חושב שבמיוחד היום חייבים לחזור ולקרוא בקול גדול: "ה' הוא האלוקים", "הכל ברא לכבודו", "בכל דרכיך דעהו", שיהיה ברור, בוודאות מוחלטת, שכל חיינו הם "למענך אלוקים חיים" ולא לשום מטרה אחרת!!!

עד כמה? עד שאפילו עבדים כמו אליעזר - שם שמים יהיה שגור בפייהם, ואפילו רשעים כמו בתואל ולבן - יודו ויכירו בשם שמים ויתבטלו כלפיו.

אחים יקרים ואהובים!
כמה שיותר להזכיר שם שמים!
כמה שיותר לדבר בדברי תורה!
כמה שיותר לגרום ששם שמים יהיה מתאהב על ידינו!
ויהי רצון שיהיה שם שמים שגור בפינו תמיד - כל חיינו!

כשהייתי בקורס מ"כים היו לי מ"פ ומ"כ שהיה קשה להם שכל הזמן חיפשתי הזדמנויות לדבר דברי תורה ולהזכיר שם שמים.

בקורס מ"כים, בכל מספר שבועות יש סיכום חוות דעת של המפקד האישי שלך.

המפקד האישי שלי דאג בכל סיכום לכתוב: "צריך לבדוק האם הנ"ל ראוי להיות מפקד, מדבר יותר מדי דברי תורה" - ככה היה בסוף השבוע החמישי, בסוף השבוע השמיני וגם בסוף השבוע האחד עשר, וברוך ה' שלא התרגשתי מזה בכלל. הייתי חייל טוב וממושם, ובכל הזדמנות, ובמיוחד בשבתות, פתחתי בדברי תורה ובהזכרת שם שמים לפני כל המחלקה ולפעמים לפני כל הפלוגה.

כל פעם שמפקד הפלוגה היה שואל אותי: "פרץ, מה שלומך?", הייתי עונה: "ברוך ה', מתחזקים בעבודת ה' יתברך ושמהים בקורס".

כל פעם שהמפקד האישי שלי היה עושה איתי שיחה אישית, הייתי מזכיר שם שמים בכוונה: "ברוך ה' הייתה שבת מוצלחת, ברוך ה' היה טוב במטווחים". וגם "ברוך ה' לא הצלחתי כל כך באימון האחרון...".

בחג החנוכה היה לנו תרפ"ל - תרגיל פלוגתי, ברוך ה' זכיתי לנהל תרגיל חשוב: הייתי מפקד הרתק, כך שהיה לי קשר והייתי חייב להיות בתיאום עם מפקד הפלוגה.

המ"פ החליט לקרוא לתרפ"ל: "תרפ"ל המכבים". כשהגענו לקפ"ק 1 - לקבלת הפקודות בפעם הראשונה, מפקד הפלוגה שאל אותי: "פרץ, מה דעתך על שם התרפ"ל? ענית לו: "כל הכבוד מפקד הפלוגה, מי לה' אלינו, המכבים נותנים לנו את הכוח לנצח ולהצליח בתרגילים גם היום".

בהמשך, כשכולם נאספו לקפ"ק 2 - מפקד הפלוגה בדק את הקשרים של הקצינים והמפקדים בתרגיל, וגם את הקשר שאני החזקתי. כשהוא פנה אליי בקשר, הוא שאל: "קשר תקין?" - ענית: "כן דקדוק".

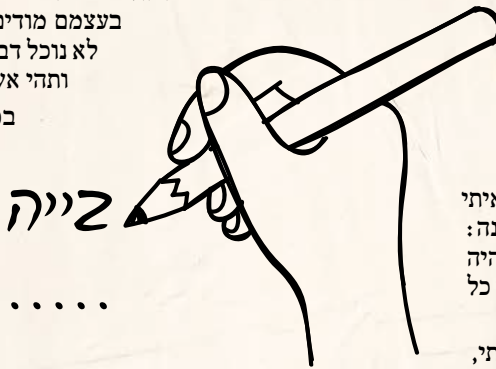
ואז הוא אמר לאוזני כולם: "אז בעזרת ה' יוצאים לתרגיל עם כוחות?" אמרתי: "כן, בעזרת ה' יתברך".

ברוך ה' סיימתי את קורס המ"כים, הייתי מפקד טירונים והמשכתי איתם גם לאימון מתקדם ולקו, ואחר כך הייתי במבצעית והשתחררתי כרס"פ.

לאחר כשמונה שנים התקשר אליי אחד המפקדים שלי מקורס מ"כים, ואמר לי: "שלוש פרץ, זה נדב המפקד שלך מקורס מ"כים, זוכר אותי?". "כן אחי" ענית לו, "מה שלומך?". הוא ענה: "לצערך, אבא שלי נפטר ואני רוצה בבקשה לדעת מה עושים בהלוויה ומה זה שבעה ומה ההלכות".

אמרתי לו: "ברוך דיין האמת" - תזכיר לי בבקשה איפה אתה גר, אני מגיע ללוות אותך וברוך אברר עם הרבנים שלי את כל הפרטים". זה היה פשוט נפלא.

אותו מפקד שדאג בכל סיכום בקורס מ"כים לכתוב: "צריך לבדוק

איש על העדה

כנס הוקרה לפועלו של הרב "ג יעקב אריאל שליט"א לרגל הגיעו לגבורות. בהוקרה על שנות פעילותו הרבות לבניינה של תורה בחיי היחיד והציבור במדינת ישראל.

צילום: שולמית שילוני

יום רביעי ד' בכסלו (22.11.17) בבית הכנסת הגדול רח' הרצל 47 דמת-גן

14:00 הנהגת הרבנות במדינת ישראל

כנס עיוני בהשתתפות הרב הראשי לישראל, רבנים וראשי ישיבות לבידור ערכה של הנהגת הרבנות במדינת ישראל בהנחיית הרב אהרל"ה (אהרון) הראל

16:45-19:00

14:00-16:30

התכנסות ותפילת מנחה

הרב **אליעזר איגרא** - דיין בית דין הגדול ירושלים
הרב-שומר הסף לחוק ומוסר בחברה
הרב **יהושע שפירא** - ראש ישיבת ההסדר רמת-גן
הנהגות ופסיקות מתורת הרב יעקב אריאל
הרב **מיכה הלוי** - רב העיר פתח תקווה
כיצד להשיב לשואל שאינו מקפיד על ההלכה?
הרב **דוד לאו** - הרב הראשי לישראל
'הרבנות הראשית לישראל' - מרבנות 'קהילות' לרבנות 'קהל'

הרב **אריה שטרן** - רב העיר ירושלים
סמכות רב עיר ביחס לרבנות הראשית ולרבנים אחרים
הרב **שמואל אליהו** - רב העיר צפת
"לא תגורו" בשאלות ציבוריות
הרב **אליהו בלומנצוויג** - ראש ישיבת ההסדר ירוחם
הנהגת משה והנהגת אהרון בפסיקה רבנית
הרב **נח ויז'ונסקי** - רב היישוב כרמי קטיף
פסיקה רבנית בקהילה מעורבת

19:00 "מידי אביר יעקב משם רועה אבן ישראל"

כנס הוקרה חגיגי בהשתתפות רבנים ואישי ציבור בהנחיית **אבירט**

מר **ישראל זינגר** - ראש עיריית רמת-גן
הרב **אהרון כ"ץ** - מ"מ הרב הראשי לרמת-גן
הרב **שלמה שפר** - רב הקמפוס, אונ' בר-אילן
מר **אביהוא בן משה** - סגן ראש עיריית רמת-גן
מר **חיים גלרמן** - יו"ר המחלקה למורשת ישראל עיריית רמת-גן

הרב **ישראל מאיר לאו** - רב העיר תל אביב יפו
הרב **חיים דרוקמן** - ראש ישיבות בני עקיבא
השר **נפתלי בנט** - שר החינוך
השר **אורי אריאל** - שר החקלאות
ח"כ הרב **אלי בן דהן** - סגן שר הביטחון

השקת מהדורה חדשה ומודחבת לספר מ'אהלי תורה' מאת הרב יעקב אריאל.
התוועדות עם הרב **יעקב אריאל** והרב **יהושע שפירא** בליווי **יצחק מאיר**.

צילום: היכל מרים

לפרטים: 08-6847325

האירוע גם לנשים | ישיבה נפרדת

בשיתוף המחלקה למורשת ישראל

עיריית רמת-גן

3

המאסר והגאולה

לקראת י"ט כסלו

ספורי צדיקים

רבי שניאור זלמן מלאדי, בעל התניא
מאת: נתנאל ובת"אל אפשטיין

מבצר המאסר, פטורבורג.

זוהי עלילת דם שהעלילו עלי
המתנגדים לדרפי. תמיד הבצעתי
תמיכה נרחבת וגלויה ברוסיה,
וכך גם הוכיחי לתלמידי.

שניאור זלמן מליאזני. אתה מאשם
בבגידה במולדת, במסירת מידע וכספים
לאויביה של אימפריית רוסיה הגדולה!
מה יש לך לומר?

שקר וקזב.

איזה פחד
המקום הזה...

בינתים

הקסר ששכצתי הנה תמיכה בישוב
היהודי בארץ ישראל, אשר אכן, נמצאת
תחת שלטון טורקיה כרגע, אך לא
היתה שום פגנה למרד ברוסיה!

אתה מכחיש שאספת קספים רבים
והעברת אותם לשטחי האימפריה הטורקית
השנואה, על שפת הים התיכון?

כן ולא...

המשך בשבוע הבא

רַתְּנֵהָתַחַת לַאֲצִיבַי

ושוב אותו ספור - הוא צד עוף, קושר אותו, יוצא לצוד עוף שני, והראשון נעלם. הוא קושר את השני, רוזף אחריו עוף שלישי - והעוף השני נעלם.

עשו לא ידע שהמלאך משחרר שוב ושוב את בעלי החיים שהוא מצליח לצוד, כדי שבינתיים יעמק יספיק להכין את הארוחה, להגיש אותה לפני יצחק ולקבל את הברכות. רק אחרי הרבה מאוד זמן הצליח עשו לצוד ציד כדי להכין מסנו ארוחה. עכשו הוא היה צריך להביא הכל הביתה, להכין ולבשל.

כשעשו הכין סוף-סוף את הארוחה והלך להגיש אותה לאביו, כבר סים יצחק לאכל את הארוחה של יעקב, וברך אותו בברכות הגדולות והפלאות, שבעו זכה עם ישראל לכל הדורות.

(על-פי בראשית נכה פרשה סו)

אך אוהיו בכווא למקום גלה שהצבי נעלם! איך זה יכול להיות?!, שאל עשו את עצמו. "הלווא עשרות פעמים צדתי צבאים, ומעולם הם לא ברחו לי".

עשו לא ידע שמלאך משמים הוא שבא ושחרר את הצבי לחפשי. הוא עשה זאת כדי לעקב את עשו, שכי א יצליח לחזור מהר.

קשר עשו את הצבי השני ויצא לצוד עוד צבי המרוזף ומשוך זמן רב, אבל בסופו היה צבי שלישי בידיו של עשו. הוא הביא אותו למקום שבו קשר את הצבי השני, ונדחם גם הצבי השני נעלם ואינו!

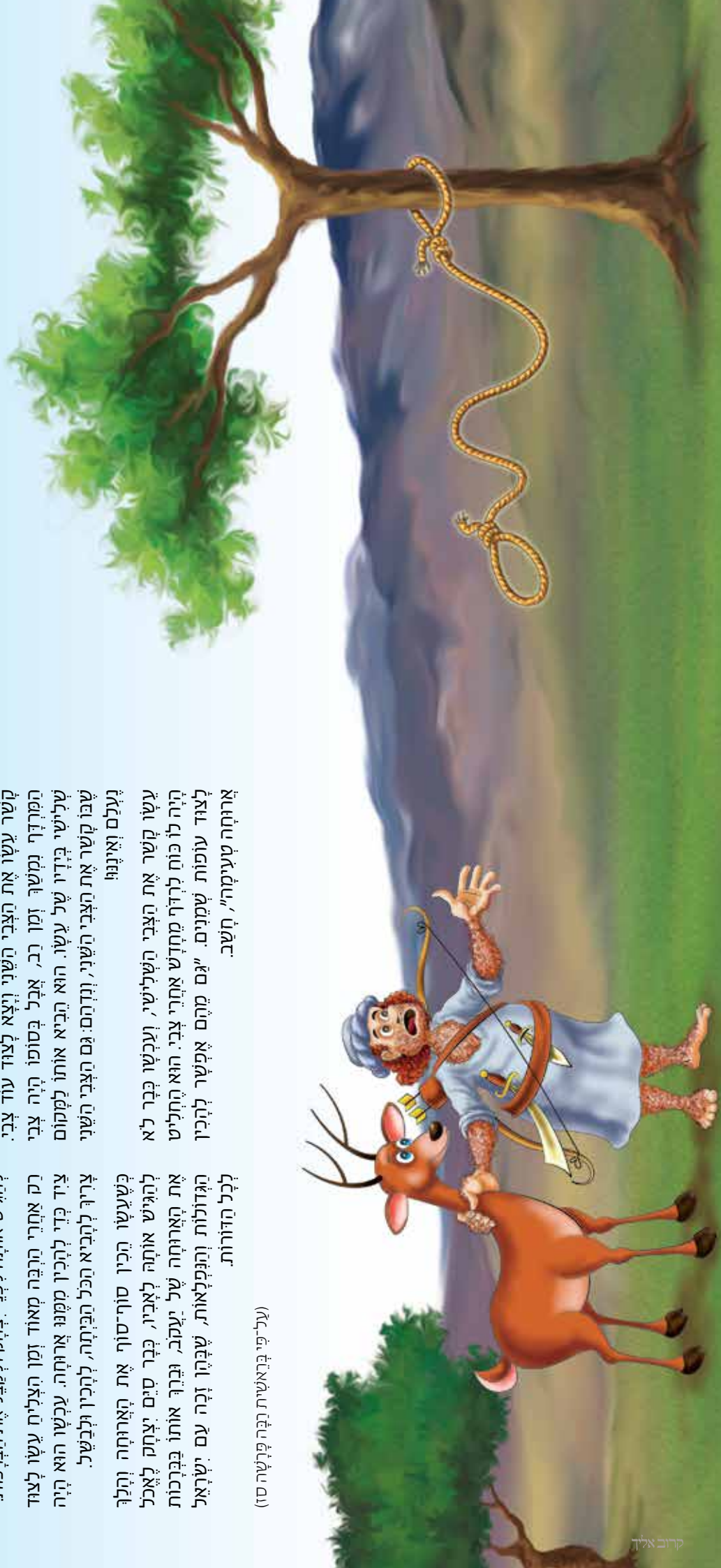
עשו קשר את הצבי השלישי, ועכשו כבר לא היה לו כוח לרוזף מחדש אחרי צבי. הוא החליט לצוד עופות שמונים. "גם מהם אפשר להכין ארוחה טעימה", חשב.

הוא יצא לשדות וכעבר זמן קצר לאה צבי המרוזף החל, ועד מהרה היה הצבי בידיו של עשו. הוא קשר אותו לעץ ויצא לצוד עוד צבי.

המרוזף אחרי הצבי השני היה קצת קשה. עשו התאמץ והתענה, ובסוף תפס אותו. בשמחה לקח את הצבי ונשא אותו אל המקום שבו קשר את הצבי הראשון.

"אני יודע מה אצוד כדי להכין ארוחה טעימה לאבא, אמר עשו בלבו כשיצא מאת יצחק אביו. "אצוד שני צבאים. זו תהיה ארוחה טעימה ומפלאה".

עשו היה ציד מעלה. לצוד צבי היה בעבורו כמו משחק ילדים. הוא היה רוזף אחרי הצבי, מענה אותו, ואז קוננם עליו ותופס אותו.

ומברכיך ברוך כו. כט

"אורריך ארור ומברכיך ברוך" - ובבלעם הוא אומר "מברכיך ברוך ואורריך ארור". הצדיקים, תחילתן ייסורין וסופן שלווה, ואורריהן קודמין למברכיהן; והרשעים, תחילתן שלווה וסופן ייסורין, לפיכך הקדים בלעם ברכה לקללה. (רמב"ן)

בצד גדולתו העצומה בתורה, ידוע היה רבה של לייפניק, הגאון רבי ברוך תאומים פרנקל (בעל 'ברוך טעם' וחוננו של הצדיק רבי חיים מצאנז) - כפיקח גדול. לא-פעם הייתה פיקחותו זו לעזר רב לאנשי קהילתו כאשר אי מי מהם נזקק לעצה ותושייה.

ויהי היום ואחד מבני העיר, אברך צעיר ומהוגן, שמצבו הכלכלי היה דחוק ביותר, נקלע - או שמא קלע עצמו - למצב ביש. בכוקרו של אותו יום, בלכת האברך ברחוב, הבחין לפתע בעגלת הדואר חולפת על פניו. לפתע נפתחה דלת העגלה ושני שקים - האחד גדול והשני קטן - נשמטו מממנה ארצה.

רץ האברך אל השקים ותוך כדי הגבהתם הציץ וקלט את תכולתם. השק הגדול הכיל בגדים. השק הקטן היה מלא כסף. בלי לחשוב פעמיים, הטיל את השק הקטן אל תוך צרורו האישי, אותו נשא על גבו, ומייד פצח בקריאות "עצור! עצור!".

הביט העגלון לאחור, ולמראה האברך המצביע על השק הנופל עצר את הסוס וירד לקחתו. "תודה רבה לך", הודה העגלון לאברך. "אם השק הזה היה הולך לאיבוד הייתי עלול לשלם על כך במקום עבודתי!", הוסיף.

החזיר העגלון את השק לעגלה, סגר ונעל אותה היטב - והמשיך בדרכו.

כבואו לביתו עלצה נפשו של האברך בקרבו. בעיניים בורקות מאושר סיפר לרעייתו על האוצר בו 'זכו'. אלא שהרעיה כלל וכלל לא הייתה שותף לעליצות בעלה.

"כלום עולה על דעתך לגנוב כסף שאיננו שלנו?!", שאלה אותו, נדהמת.

"ראשית, לא 'גניבה' היא זו אלא 'מציאה'", התפתל. "הלכתי ברחוב ומצאתי כסף. חוץ מזה, מרב הסיכויים שהיא בכלל אבדה לאיזה גוי עשיר". כשראה שדעתה של אשתו עדיין לא נתקררה, הוסיף האברך ואמר: "אינני צריך לספר לך עד כמה קשה מצבנו. ניקח את הכסף בתור הלוואה; אעשה בו מסחר עד אשר ארוויח, ולכשירחיב לנו - נמצא כבר דרך להחזיר את הכסף לבעליו".

אך גם דבריו האחרונים של האברך לא הפיסו את דעת אשתו. "מעדיפה אני לסמוך על הקב"ה ולצפות לישועתו ולא ללכת בדרכים עקלקלות", אמרה.

אולם כל דיבוריה נפלו על אוזניים ערלות. האברך שהתקשה לעמוד בפיתוי היה כבר עסוק בשלו. הסיט לצד ארון כבד, עקר קרש מהרצפה וטמן שם את שק הכסף, עד אשר ישקול את צעדי הבאים.

והנה, אך סיים האברך את מלאכתו, נשמעו נקישות על הדלת. על מפתן הבית ניצבו מנהל בית-הדואר ושני שוטרים. "האם ביחד עם השק שמצאת והחזרת לעגלת-הדואר לא מצאת שק נוסף ובו כסף רב?", נשאל האברך. "מה פתאום...", השיב להם, מתאמץ לשוות למילותיו נימה קלילה. "אם כן, ניאלץ לעצור אותך לצורך חקירה", הודיעו לו השוטרים ונטלוהו עמם.

כבר ימים מספר שרוי הבעל במעצר ואשתו אובדת עצות.

ברגע מסויים גמלה בליבה ההחלטה להיפטר משק

לפני ימים מספר, אמר. "אל דאגה", מיהר להוסיף בחיוך, "ידי לא הייתה במעלה... למעשה, עד לרגע זה אין לי מושג מי כן מעורב בעניין. לפני שעה קלה הניחה יד אלמונית את השק בפתח ביתי. אבקשך אפוא, כי תעביר את השק לידי המשטרה ותאמר לשוטרים, כי הוא נמסר לידך במהלך ויודי. והרי דברים הנאמרים בשעת ויודי, כפי שבעצמך אמרת קודם - אין לחשוף!".

כעבור שעה לא-ארוכה התייצב שוטר בתא המעצר של האברך, פתח את דלת התא ושחרר את העצור לחופשי, תוך הבעת התנצלות. "בשם החוק הריני מתנצל בפניך עמוקות, על כי חשדנו בכשרים ועצרנו אותך על לא עוול בכפך", אמר השוטר לאברך.

האברך קיבל את הבשורה בשמחה מהולה במבוכה. מצד אחד, הוא כמובן שמח להשתחרר ממעצרו. מצד שני, מי כמוהו ידע שלא היה זה חשד ב'כשרים'. במקביל, אימץ האברך את מוחו בניסיון להבין מה גרם לשחרורו, בה בשעה שהכסף עדיין מוסתר - כך סבר - תחת קורת הרצפה בביתו.

רק כאשר חזר למעונו, התבררה לו האמת. כעת החל מצפונו מייסרו. לאחר שביזומת אשתו נפטר משק הכסף - קלט עד היכן התדרדר. נפשו לא נתנה לו מנוח והוא החליט לסור לבית רב העיר ולגולל בפניו את הסיפור האמיתי. בדברו אל הרב פרץ האברך בכני נסער והביע חרטה עמוקה על המעשה שעשה.

"אינני בא להצדיק את המעשה הפסול שעשית", אמר לו רבי ברוך. "עם זאת, בנסיבות התרחשותו יכול אני ללמד עליך זכות. מלבד זאת, ימי שהייתך במעצר יהיו כפרה על חטאך".

עוד הרב והאברך משוחחים ביניהם, התייצב לפתע הכומר בבית הרב. הושיט לרב חמש-מאות דינרי כסף ואמר: "שלך הכסף. קיבלתי, כמובטח, על החזרת האבידה".

נתן בו הרב מבט משועשע-משוהו. "אני הייתי רק השליח להעביר את האבידה לתעודתה ועל כן לא ילי מגיע הפרס. ובנוסף, תורתנו הקדושה מצווה עלינו להחזיר אבידה לבעליה, ואינני מעוניין לקבל גמול כספי על מצווה שקיימתי".

התפעל הכומר מיושרו ומהגינותו של הרב.

כעבור רגע פנה אליו הרב והוסיף: "אבל יש לי רעיון טוב בשבילך...".

הוא הצביע על האברך ואמר: "זה האיש שנחשד בגניבת הכסף והושם בשל כך במעצר. שעה קלה לאחר שהבאת את הכסף למשטרה, שוחרר האיש לביתו תוך הבעת התנצלות עמוקה על עוגמת-הנפש שנגרמה לו. איש זה עני ואביון הוא. הבה נקיים בו מצוות צדקה ונעניק לו את דמי הפרס".

הרעיון מצא חן בעיני הכומר שאף ראה במימוש מעין פיצוי לאברך. בנוכחות הרב מסר לאברך הנדהם את חמש-מאות דינרי הכסף.

עם לכת הכומר לדרכו, סיכם רבי ברוך את הדברים באומרו: "נראה אפוא, כי חרטתך התקבלה בשמים. קח את הכסף, קנה בו סחורה ועמוד על רגליך. והריני מברכך, כי מכאן ולהבא תראה ברכה בעמלך, בדרכים כשרות וישרות בלבד!".

הכסף ויהי-מה. "עליי לערב בעניין את הרב", חשבה, "והוא בחכמתו כבר יידע איך לחלצנו מהצרה".

אך גם זה איננו דבר פשוט לביצוע. כלום תבייש את בעלה? האם תחשוף את קלוננו לפני הרב?... ומלבד זאת, הדבר עלול להעמיד בסכנה את הרב עצמו, שבוודאי יירדש לספק הסברים איך וממי קיבל את שק הכסף!

פתאום צץ בראשה רעיון. הוציאה את השק ממקום המסתור, עטפה אותו היטב, ופתחה לעבר בית הרב. בהגיעה לשם, התקרבה אל דלת הבית, פתחה אותה בלאט והניחה בזירות את שק הכסף.

כעבור שעה קלה שב הרב מבית-המדרש לביתו ומצא את האוצר. אימץ רבי ברוך את מוחו להבין מה מסתתר מאחורי שק הכסף שהונח לפתחו, ולפתע נזכר כי כבר לפני ימים מספר הכריזה הממשלה על אבידתו של שק ובו שלושים אלף דינרי זהב, וכי מי שיחזיר את האבידה יזכה בגמול נכבד של חמש-מאות דינרי כסף.

הבין הרב את רגישות המצב וחך בדעתו מה לעשות בשק הכסף. יצא מביתו והחל פוסע ברחובה של עיר, מהרהר בדברים, מחפש מוצא. בתוך כך הבחין רבי ברוך בכומר הראשי של הכנסייה המקומית, צועד לכיוונו. רעיון הבריק במוחו.

"דומני כי הנני עד לרגע היסטורי", התלוצץ הכומר בראותו את רבי ברוך, אותו העריך מאוד. "רבה של לייפניק מוצא לעצמו זמן לטיול ברחובות העיר!..."

"אכן רגע היסטורי הוא זה", ענה לו הרב באותה נימה מבודחת, "ובדיוק אותך אני צריך". "אותי?!", השתומם הכומר. "רוצה אני להתוודות לפניך, ושאלתי היא אם דתכם מכירה בוודי של יהודי".

פליאה גדולה כיסתה את פני הכומר. "אכן, אין זה עניין שבשגרה, שיהודי - ובמיוחד רב יהודי - יבקש להתוודות לפני כומר, אך אינני מוצא כל סיבה הגיונית להתנגד לך", ענה.

"ובכן", המשיך רבי ברוך, "ברצוני, כאמור, להתוודות בפניך, אך חוששני שמא יאמרו, 'הלך רב היהודים להתוודות לפני כומר בכנסייה', ועל כן הייתי מבקש, באופן יוצא מהכלל, שתקשיב לוודי בביתך".

הרהר הכומר רגע קט בדברים והנהן בראשו. "בסדר", אמר. "מוכן ומוזמן אני להקשיב לוודי שלך בביתו והריני מבטיחך נאמנה, כי אשמור על סודיות הדברים כאילו שמעתים בתוך תא-הוודי".

"מצוין", ענה הרב. "את זה בדיוק רציתי לשמוע. ובכן, בעוד שעה קלה אחייצב בביתך".

כעבור זמן מה הגיע רבי ברוך לבית הכומר ובידו שק הכסף. "הנה שק הכסף שנעלם מעגלת הדואר

מי שונא הייצוניים?

כמה סבלנות יש לך לליטאים? לחסידים? לחרדים? לדתיים לאומיים? לאנשים שלך ולהם אין ספר אחד משותף? לאנשים שאין תיו אחד בניגון שלהם שמדבר אליך?

שהמעלה שלו כל כך חשובה עד שהוא מוכרח, ממש בחיוב דאורייתא, להשפיע על השני שיהיה כמוהו, וזאת דווקא מתוקף האהבת ישראל שלו. היא דרבנה אותו להשפיע על החבר שיהיה כמוהו, שגם החבר יאמץ לעצמו את סדר העבודה והשליחות שלו. אבל בדיוק באותה מידה גם השני ניסה לשכנע את הראשון באותו דבר, שדווקא התפקיד שלו הוא הכי חשוב בעולם... כל אחד הרגיש בצורה חזקה מאוד את השליחות שלו, אף אחד לא קיבל את ההדרכה מחברו, וממילא לא נהגו כבוד זה בזה. כלומר, הפירוד ביניהם היה תוצאה של אהבת ישראל!

אחרי שהרבי מסביר את כל העניין הוא מגיע למסקנה, לכאורה הכי פשוטה שיש: כל אדם צריך לדעת שאמנם יש לו סדר עבודה מיוחד, אבל אין זה אומר שאם לך יש סדר מסוים, גם לשני יש סדר זהה... הרבי מקוצק אמר שיש דרכים שונות בעבודת ה', ולא רק שונות אלא הפוכות, ואין בזה שום בעיה. **ב'קונטרס העבודה של אדמו"ר הרשב"ב כתוב שעל ידי יראה אי אפשר לשנות את המידות אלא רק על ידי אהבה, ואילו בספר אחר קראתי דבר הפוך בדיוק - שדווקא על ידי אהבה אי אפשר לשנות את המידות, אלא רק על ידי יראה. איך זה מסתדר? שתי דרכים בעבודת ה'.** אז לא צריך להכריח את השני שיתנהג כמוני, אלא לתת כבוד גם לעבודה של הזולת, ולא רק לזולת עצמו.

הרבי מסביר איך נוצרה הבעיה. היות והם היו תלמידים של רבי עקיבא, שהיה בעל תשובה שהלך עד הסוף, גם התלמידים היו בעלי מדרגה ותוקף שהלכו עד הסוף. לכן הם ניסו כל כך לשכנע זה את זה, להוכיח את צדקת הדרך.

אם היו שואלים אותנו איך לטפל בעניין הזה, כנראה היינו מגיעים למסקנה שצריך לדעת להתפשר. 'אל תהיה קיצוני', תראה מה קורה כתוצאה מקיצוניות... אבל הרבי מגיע לשלוש מסקנות אחרות. דבר ראשון, אתה

בפרשות הללו של ספר בראשית אנחנו קוראים על האבות הקדושים. "אברהם אוהבי" הוא מידת החסד, "פחד יצחק" הוא מידת הגבורה, ואילו יעקב אבינו הוא מידת התפארת, שמאחדת בין מידת החסד של אברהם ומידת הגבורה של יצחק. מאיפה יעקב נולד? מהשיוך של גבורת יצחק עם החסד של רבקה, שנודעה במעשי החסד שלה.

היכולת לעשות התכללות של מידות שונות ודרכים מנוגדות היא אמנות חשובה. יש מכתב מפורסם מהרבי מלובביץ', שהמסר שלו הורחב אחר כך גם בשיחות ומאמרים, בנושא שרגילים לדבר עליו בדרך כלל לפני ל"ג בעומר. אנחנו יודעים שלרבי עקיבא היו עשרים וארבעה אלף תלמידים, וכולם מתו כי לא נהגו כבוד זה בזה. הרבי שואל, איך יתכן שדווקא תלמידי רבי עקיבא לא נהגו כבוד אחד בשני, הרי רבי עקיבא היה זה שאמר ש"ואהבת לרעך כמוך" הוא כלל גדול בתורה? אני מניח שרבי עקיבא אמר עוד דברים אבל על הכלל הזה הוא חזר וחזר שוב ושוב, הם ודאי ספגו אותו לתוכם. אז איך יתכן שדווקא על הכלל הזה הם עברו?

הרבי עונה שדווקא האהבה המופלגת שלהם זה לזה גרמה לך שלא נהגו כבוד זה בזה. איך זה יכול להיות?

לכל נשמה יש תפקיד מיוחד משלה. יש נשמה שסדר העבודה שלה הוא אהבת ה', נשמה אחרת באה לעולם כדי לחוות יראת ה', נשמה אחרת כדי להתענג עליו, ועוד אחת בשביל קבלת עול. יש נשמות שבאו לקיים מצוות מסוימות, ויש כאלה שבאו הנה כדי ללמוד תורה או להרבות חסד. הבעל שם טוב אמר שנשמה יורדת לעולם הזה וחיה שבעים-שמונים שנה רק כדי לעשות טובה ליהודי פעם אחת, בגשמיות ובפרט ברוחניות.

כל אחד קיבל תפקיד, והוא מרגיש שהמשימה שבשבילה הוא נשלח היא המעלה הכי גדולה בעולם. אם מחברים לזה את העבודה שאצל תלמידי רבי עקיבא "ואהבת לרעך כמוך" היה כלל גדול בתורה, מסתבר שכל אחד מהתלמידים הרגיש

יש אף שאה במצב זה? סוף - 054-4530951

הרב יהושע שפירא, ראש ישיבת רמת גן

נשים בשאף

באופי שלי אני נמשך לעצבות ולמלנכוליה, יש בזה משהו טוב? איך אפשר לצאת מזה?

אחד מעיקרי התורה של הבעל שם טוב ותלמידיו היא שעצבות היא מידה מגונה מאוד. היא צובעת את העולם הרגשי בצבעים אפלים ושחורים, אבל לא פחות מכך היא גם יוצרת תפיסה שכלית שאומרת שהעולם אינו טוב ואינו בעל ערך; ואין טעם ומשמעות במקום ובהקשר בו שתל אותי הקדוש ברוך הוא.

עם זאת, גם אדם מלנכולי, כפי שהגדרת את עצמך, שיחכה עשר שנים לילד ובסוף יזכה לפרי בטן ייצא מגדרו וישמח שמחה גדולה. האמת היא שעולמו של הקדוש ברוך הוא מלא וגדוש בחסדים עד בלי די, ובעיקר בזכות העצומה שיש לנו להידבק בו יתברך, בתורתו ובמצוותיו.

לכן עובדי ה' אמתיים הם לעולם בשמחה עצומה, עד כדי כך שהגלות כולה נגרמה מפני שלא עבדנו את ה' מתוך שמחה וטוב לבב, אלא באופן מכני. לכן עליך למצוא את כל העצות שבעולם כדי להיות בשמחה עצומה, ולהידבק בטוב ה' ובמצוות ה'.

אם המטרה שלנו היא לתקן את העולם, מה זה יעזור אם אשב כל היום בישיבה ואלמד גמרא? לא עדיף להיות כמו אברהם אבינו שיצא ומפיץ אמונה?

על אדם לדעת את מקומו ושעתו, ובשום שלב הפצת האמונה לא יכולה להחליף את לימוד התורה העצמי. בחור ישיבה צריך ברוב מוחלט של שעותיו להגות בתורה. גם על אברהם שעסק בלי סוף בהפצת האמונה, נאמר שזקן היה ויושב בישיבה.

היציאה החוצה היא בעלת ערך רק אם התוך הוא מלא, עשיר ומואר באור אלוהי. לימוד הגמרא ולימוד תורה משפיעים שפע ברכה גם על הפעולה החיצונית, וכמו שאנו רואים עד כמה אלה שהתחנכו על יסודות התורה מגויסים לערכים של התמסרות יותר מכל מגזר אחר. ואחרי כל זאת, עיקר האור שבתורה הוא הסגולה האלוהית שבה, ואנו יודעים בוודאות שקיום כל העולם עומד על לימוד התורה. 'לולא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת'.

האם מותר לראות מערכונים שצוחקים על היהדות?

רבותינו אומרים "כל ליצנות אסורה חוץ מליצנות עבודה זרה" מפני שהליצנות עוסקת בזלזול והפחתת הערך, בהצגת הגנאי ובקירור הנפש מלנהוג ביחס מכבד כלפי הדבר שעליו מתלוצצים. כל העניינים בעולם הזה ראויים לכבוד במקומם, "אין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר שאין לו מקום" וצריך למצוא את הכבוד שבו ולא את הגנאי, אלא אם כן עוסקים בביקורת כדי לתקן, אבל לא כדי לבזות. כל זה נכון חוץ מאשר בעבודה זרה, כיוון שהיא עוסקת בשורש השורשים ומשעבדת את העולם לאיליות, כל מה שנמשך ממנה כפוף ומשועבד לטעות המעוותת ולרעל המחליא שלה.

קל וחומר שבנוגע לגילוי אלוקות אמיתי צריך לנהוג בכבוד היותר עליון, וכבר אמרו רבותינו שכבוד תורה קודם לתורה, ובמקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב, כל זאת מפני שכבוד שמיים הוא השורש שנותן ערך, משמעות ונשמה לכל המציאות.

כ"ו-כ"ט בסול
14-17/12/17
4 ימים-3 לילות
מלון פלאזה נצרת עילית

להרשמה - זאב הלוי: 050-2320100

שולי רנד בהופעה!

מופע ניגון עמוק:
יובל דיין ועידן דוד

שיעורים עם:
נועה ירון דיין
אור גן-אל

שבת חנוכה

"בואו ואראתם
אבם אית הו
מחיים..."
סיפור נצחית, רבי נחמן

הצטרפו לקהילה הצומחת של חריש!

בואו להיות חלק מקהילה דתית, צעירה וחמה. דירות 5 חדרים גדולות ומרווחות עם נוף מדהים, פתוח לחורשה. רכישה בטוחה מקבלן עם ערבות בנקאית מלאה. למעלה מ-75 דירות כבר נמכרו!

דירה גדולה למשפחה גדולה

מבצע!

מפרט מפינק לרוכשים נעת!
אסלות תלויות!
ריצוף 80/80 בסלון
וריצוף דמוי פרקט במרפסת!

* המבצע מוגבל בזמן * לפי תקנון החברה

לפרטים התקשרו:
1-700-500-555